

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 25.03.2002
COM(2002) 146 τελικό

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

**ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 79/409/ΕΟΚ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ
ΤΩΝ ΑΓΡΙΩΝ ΠΤΗΝΩΝ**

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΧΡΟΝΙΚΟ ΔΙΑΣΤΗΜΑ 1996-1998

**με βάση τις πληροφορίες που έχουν χορηγηθεί από τα κράτη μέλη, κατ' εφαρμογή των
εθνικών διατάξεων που έχουν θεσπίσει σύμφωνα με την οδηγία**

(υποβληθείσα από την Επιτροπή)

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 79/409/ΕΟΚ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΤΩΝ ΑΓΡΙΩΝ ΠΤΗΝΩΝ

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΧΡΟΝΙΚΟ ΔΙΑΣΤΗΜΑ 1996-1998

με βάση τις πληροφορίες που έχουν χορηγηθεί από τα κράτη μέλη, κατ' εφαρμογή των
εθνικών διατάξεων που έχουν θεσπίσει σύμφωνα με την οδηγία

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1.	Εισαγωγή	3
2.	Κατασταση διατηρησης των ειδων (αρθρα 1 και 2).....	5
2.1	Στόχοι των άρθρων αυτών	5
2.2	Κατάλογος των πτηνών της Ευρωπαϊκής Ένωσης	5
2.3	Τάσεις και καθεστώς των πληθυσμών των πτηνών	6
2.4	Πληροφορίες που χορηγούνται από κράτη μέλη στην τριετή τους έκθεση	6
3.	Διαφυλαξη των οικοτοπων και δικτυο ζωνων ειδικης προστασιας (αρθρα 3 και 4)...	8
3.1	Στόχοι των άρθρων αυτών	8
3.2	Δημιουργία δικτύου ζωνών ειδικής προστασίας ανά κράτος μέλος	8
3.3	Επάρκεια του δικτύου Ζωνών Ειδικής Προστασίας	13
4.	Αποληψεις (άρθρα 5, 6, 7, 8 και 9)	15
4.1	Στόχοι των άρθρων αυτών	15
4.2	Νέες νομοθετικές διατάξεις που θεσπίστηκαν κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης χρονικής περιόδου, σημαντικές τροποποιήσεις που επήλθαν στις υφιστάμενες νομοθεσίες	16
4.3	Μεταβολές που έχουν επέλθει στο καθεστώς θήρας των κρατών μελών αναφορικά με τον αριθμό των θηρευομένων ειδών, τις ημερομηνίες έναρξης και λήξης της θηρευτικής περιόδου, καθώς και τις ζώνες αποκλεισμού.	18
4.4	Σημαντικές αποκλίσεις από το καθεστώς προστασίας, οι οποίες ανέκυψαν, εξαλείφθηκαν ή τροποποιήθηκαν κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης χρονικής περιόδου (άρθρο 9).....	25
5.	Ερευνα και συνοδευτικά μετρα (αρθρα 10, 11, (13 και 14)).....	27
5.1	Στόχοι των άρθρων αυτών	27
5.2	Αναγκαίες έρευνες και εργασίες που έχει αναλάβει η Επιτροπή.....	27
5.3	Απαραίτητες έρευνες και εργασίες που έχουν αναλάβει τα κράτη μέλη.....	28
5.4	Εισαγωγή ειδών πτηνών που δεν ζουν εκ φύσεως σε άγρια κατάσταση στο ευρωπαϊκό έδαφος των κρατών μελών.....	34

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα έκθεση έχει συνταχθεί με βάση τις πληροφορίες που περιλαμβάνονται στις εθνικές εκθέσεις που έχουν διαβιβαστεί στην Επιτροπή από τα κράτη μέλη, κατ' εφαρμογή του άρθρου 12 της οδηγίας. Η έκθεση αφορά τα έτη 1996, 1997 και 1998.

Στην έκθεση αυτή παρατίθενται μόνο οι σημαντικές διαφορές που υπάρχουν σε σύγκριση με το προηγούμενο καθεστώς το οποίο αναλύεται στο έγγραφο με τίτλο («Έκθεση σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας αριθ. 79/409/ΕΟΚ για τη διατήρηση των αγρίων πτηνών – Ενημέρωση για η χρονική περίοδο 1993-1995 »).

Εκτός από τις τριετείς εκθέσεις που έχουν διαβιβαστεί από τα κράτη μέλη, λαμβάνονται επίσης υπόψη οι πληροφορίες που διαβιβάστηκαν από τα κράτη στην Επιτροπή, κατ' εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 4 και 9 της οδηγίας.

Με την οδηγία 79/409/ΕΟΚ ¹, όπως αυτή τροποποιήθηκε από τις οδηγίες 81/854/ΕΟΚ ², 85/411/ΕΟΚ ³, 86/122/ΕΟΚ ⁴, 91/244/ΕΟΚ ⁵, 94/24/ΕΚ ⁶ καθώς και από τις πράξεις για την προσχώρηση της Ελλάδας⁷, της Ισπανίας και της Πορτογαλίας⁸ και της Αυστρίας, της Σουηδίας και της Φινλανδίας⁹, θεσπίζεται το γενικό καθεστώς διατήρησης όλων των ειδών πτηνών που ζουν εκ φύσεως σε άγρια κατάσταση στο ευρωπαϊκό έδαφος των κρατών μελών, στο οποίο εφαρμόζεται η συνθήκη. Στόχος του καθεστώτος είναι η προστασία, η διαχείριση και η ρύθμιση των ειδών αυτών και η θέσπιση κανονιστικών διατάξεων για τη θήρα και τη σύλληψη των αγρίων πτηνών. Η εφαρμογή του εκτείνεται στα άγρια πτηνά, αλλά και στα αυγά τους, τις φωλιές και τους οικοτόπους τους.. Στο άρθρο 1 της οδηγίας καθορίζεται το αντικείμενο στο οποίο εφαρμόζεται. Η οδηγία αφορά τα είδη πτηνών που ζουν εκ φύσεως σε άγρια κατάσταση στο ευρωπαϊκό έδαφος των κρατών μελών (εξαιρουμένης της Γροιλανδίας). Η οδηγία εφαρμόζεται τόσο για τα πτηνά, όσο και για τα αυγά τους, τις φωλιές και τους οικοτόπους τους. Με το άρθρο 2 θεσπίζεται ο στόχος της προστασίας όλων των ειδών των πτηνών αυτών και συνδέεται ο στόχος τόσο με τις οικολογικές απαιτήσεις των ειδών, όσο και με τις επιστημονικές, πολιτιστικές, ψυχαγωγικές και οικονομικές απαιτήσεις του ευρύτερου κοινού.

Κύριοι άξονες της οδηγίας είναι τα δύο ευρύτερα θεματικά πεδία: η προστασία των οικοτόπων, που απαιτείται από τα άρθρα 3 και 4 και οι απολήψεις, που ρυθμίζονται από τις διατάξεις των άρθρων 5 έως 9.

Όπως προβλέπεται στο άρθρο 10, τα κράτη μέλη οφείλουν να ευνοήσουν την ανάπτυξη των ερευνών στον τομέα της προστασίας των αγρίων πτηνών.

Με το άρθρο 11 αξιώνεται να καταβληθεί μέριμνα, ούτως ώστε η εισαγωγή των μη ιθαγενών ειδών να μην προκαλέσει ζημιές στην τοπική χλωρίδα και πανίδα.

¹ Οδηγία 79/409/ΕΟΚ, ΕΕ L 103, 25/04/1979

² Οδηγία 81/854/ΕΟΚ, ΕΕ L 319, 07/11/1981, σ. 3

³ Οδηγία 85/411/ΕΟΚ, ΕΕ L 233, 30/08/1985, σ. 33

⁴ Οδηγία 86/122/ΕΟΚ, ΕΕ L 100, 16/04/1986, σ. 22

⁵ Οδηγία 91/244/ΕΟΚ, ΕΕ L 115, 08/05/1991, σ. 41

⁶ Οδηγία 94/24/ΕΟΚ, ΕΕ L 164, 30/06/1991, σ. 9

⁷ ΕΕ L 291, 19/11/1979, σ. 17

⁸ ΕΕ L 302, 15.11.1985, σ. 221

⁹ ΕΕ L 1, 01/01/1995, σ. 125

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 12, τα κράτη μέλη υποχρεούνται να διαβιβάσουν στην Επιτροπή έκθεση για την εφαρμογή των εθνικών διατάξεων που θεσπίζονται βάσει των διατάξεων της οδηγίας. Για τη χρονική περίοδο που μας αφορά (1996-1998), πολλά ήταν εκείνα τα κράτη μέλη που διαβίβασαν την έκθεσή τους καθυστερημένα. Η Επιτροπή έλαβε την τελευταία έκθεση τον Ιούλιο του 2001.

Τα μέτρα που θεσπίστηκαν στο πλαίσιο των διατάξεων της οδηγίας δεν είναι σε καμία περίπτωση σε θέση να οδηγήσουν σε υποβάθμιση της κατάστασης για τη διατήρηση των ειδών των πτηνών που ζουν εκ φύσεως σε άγρια κατάσταση στο ευρωπαϊκό έδαφος των κρατών μελών (άρθρο 13) ενώ τα κράτη μέλη δύνανται να θεσπίσουν αυστηρότερα μέτρα προστασίας από τα αντίστοιχα μέτρα που προβλέπονται από την οδηγία (άρθρο 14).

Τα άρθρα 15 έως 19 αποτελούν διαδικαστικά άρθρα με τα οποία προβλέπεται ιδίως η συγκρότηση επιτροπής γνωμοδοτήσεων για την προσαρμογή στην τεχνική και επιστημονική πρόοδο, για να καταστούν δυνατές οι αναγκαίες τροποποιήσεις, αλλά και για να τεθούν σε εφαρμογή οι απαιτούμενες διαδικασίες και προθεσμίες διαβίβασης.

2. ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΙΔΩΝ (ΑΡΘΡΑ 1 ΚΑΙ 2)

2.1 Στόχοι των άρθρων αυτών

- Στο άρθρο 1 καθορίζεται το αντικείμενο στο οποίο εφαρμόζεται η συγκεκριμένη οδηγία. Η οδηγία αφορά τα είδη, με άλλα λόγια δηλαδή όλους τους πληθυσμούς τους και τα μεμονωμένα πτηνά, οποθενδήποτε και αν προέρχονται αυτά. Αποκλείονται οι πληθυσμοί των κατοικίδιων μορφών πτηνών που είναι εύκολα αναγνωρίσιμες, έστω και εάν αυτά έχουν επανακάμψει στην άγρια κατάσταση (όπως για παράδειγμα οι ελεύθερα διακινούμενοι πληθυσμοί των περιστερών των πόλεων), ακριβώς όπως αποκλείονται και εκείνα τα είδη, η παρουσία των οποίων στην Κοινότητα είναι απλή απόρροια της εγκατάστασης πληθυσμών που έχουν εισαχθεί σκόπιμα ή τυχαία, ή της πιθανής παρατήρησης μεμονωμένων ατόμων που έχουν προφανώς διαφύγει από την αιχμαλωσία. Αποκλείονται επίσης τα είδη εκείνα που ζουν υπό συνθήκες αιχμαλωσίας. Ο κατάλογος των ειδών πτηνών που ζουν εκ φύσεως σε άγρια κατάσταση στο ευρωπαϊκό έδαφος των κρατών μελών συντάσσεται φυσιολογικά με την πρόσθεση των καταλόγων που έχουν γίνει αποδεκτοί από τις ορνιθοπανιδικές επιτροπές των κρατών μελών ή, ελλείψει των καταλόγων αυτών, από τους συντάκτες των ορνιθοπανιδικών καταλόγων.
- Με το άρθρο 2 της οδηγίας θεσπίζεται ο αντικειμενικός στόχος της προστασίας όλων των ειδών πτηνών που καλύπτονται από την οδηγία και συνδέεται ο στόχος αυτός τόσο με τις οικολογικές απαιτήσεις των ειδών, όσο και με τις επιστημονικές, πολιτιστικές, ψυχαγωγικές και οικονομικές απαιτήσεις του ευρύτερου κοινού. Στο άρθρο 2 προβλέπεται ρητά η εφαρμογή, αφενός μεν, της πολιτικής της διατήρησης, και, αφετέρου, της πολιτικής της διαχείρισης και, όπου αυτό κρίνεται σκόπιμο, της αποκατάστασης ή και του περιορισμού.

2.2 Κατάλογος των πτηνών της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ο ενημερωμένος κατάλογος των πτηνών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στον οποίο έχουν ενσωματωθεί τα στοιχεία των εκθέσεων των Εθνικών Ορνιθοπανιδικών Επιτροπών, οι οποίες είχαν δημοσιευθεί έως τα τέλη του 1999, παρατίθεται στην ακόλουθη διεύθυνση στο internet : http://www.europa.eu.int/comm/environment/nature/directive/birdspage1_fr.htm

Στον εν λόγω κατάλογο εφαρμόζονται η ακολουθία, η συστηματική μεθοδολογία και η ονοματολογία που έχουν υιοθετηθεί από το Voous (1973, 1977), με ορισμένες τροποποιήσεις οι οποίες έγιναν κατά τη διάρκεια της συνάντησης εμπειρογνομόνων που πραγματοποιήθηκε στις 24 Μαρτίου 1988. Στο σημείο αυτό μνημονεύονται ορισμένες σαφώς διαφοροποιημένες μορφές, οι οποίες συχνά λογίζεται ότι αποτελούν είδη. Αυτές μνημονεύονται στη συνέχεια έπειτα από τα είδη στα οποία παραμένουν προσκολλημένες προς το παρόν, χωρίς ωστόσο να λαμβάνεται θέση, όσον αφορά το καθεστώς της ταξινόμησής τους. Για να διευκολυνθεί η σύγκριση με τα πορίσματα των Sibley και Monroe, που χρησιμεύουν ως ο βασικός κατάλογος αναφοράς, ιδίως στο πλαίσιο των συμφωνιών CITES, αναφέρονται τα συνώνυμα και προτείνεται εναλλακτικά ένας κατάλογος που ακολουθεί την ακολουθία των Sibley και Monroe.

Για να συμπεριληφθεί κάποιο είδος στον κατάλογο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, πρέπει να έχει παρατηρηθεί ότι ζει σε άγρια κατάσταση τουλάχιστον σε ένα κράτος μέλος και ότι έχει γίνει αποδεκτό από μία από τις Εθνικές Ορνιθοπανιδικές Επιτροπές καθώς και ότι έχει δημοσιευθεί

στις ετήσιες εκθέσεις τους. Αποκλείονται κατά συνέπεια τα είδη, η καταγωγή των οποίων θεωρείται αμφίβολη από τις εν λόγω επιτροπές.

2.3 Τάσεις και καθεστώδες των πληθυσμών των πτηνών

Η πρόσφατη αναθεώρηση του καθεστώτος των ειδών των ευρωπαϊκών πτηνών δημοσιεύτηκε από την εταιρεία BirdLife International το 1994. Πρόκειται για τις καλύτερες πληροφορίες που διαθέτουμε σήμερα σε επιστημονικό επίπεδο, γεγονός που έχει αναγνωρισθεί από την επιτροπή ORNIS η οποία είναι επιφορτισμένη με την συνοδευτική εφαρμογή των διατάξεων της οδηγίας. Το συνοπτικό αυτό έργο, που αποτελεί το αποτέλεσμα τετραετών προσπαθειών περισυλλογής δεδομένων και αναλύσεων, έδωσε για πρώτη φορά τη δυνατότητα να τεκμηριωθούν σε πανηπειρωτική κλίμακα και για όλη την ορνιθοπανίδα η έκταση καθώς και η σημασία που έχει η συρρίκνωση των πτηνών.

Στη μελέτη αυτή εντοπίζονται 514 είδη πτηνών που παρατηρούνται τακτικά στην Ευρώπη. Από τα είδη αυτά, τα 236 απολαμβάνουν ευνοϊκότερο καθεστώς διατήρησης και διαθέτουν μεγαλύτερο φάσμα εξάπλωσης και πέρα από τα ευρωπαϊκά σύνορα. Από τα 278 εναπομένοντα είδη, τα 83 διαθέτουν επίσης ευνοϊκό καθεστώς διατήρησης, αλλά η εξάπλωσή τους παραμένει επικεντρωμένη στην Ευρώπη. Συνολικά, τα 319 από τα 514 είδη (το 62%) απολαμβάνουν καθεστώς διατήρησης που κρίνεται συνολικά ικανοποιητικό. Για τα υπόλοιπα είδη, δηλαδή για 195 είδη ή ποσοστό 38%, το καθεστώς διατήρησης που ισχύει είναι δυσμενές. Η αιτία γι' αυτό ανάγεται είτε στο γεγονός ότι τα εν λόγω είδη εμφανίζουν την έντονη τάση συρρίκνωσης, είτε επειδή τα είδη αυτά εμφανίζουν μια (μερικές φορές υπερβολικά) περιορισμένη διασπορά. Πράγματι, ποσοστό περίπου 25% των ειδών η παρουσία των οποίων παρατηρείται τακτικά στην Ευρώπη έχει υποστεί ουσιαστική συρρίκνωση του πληθυσμού, κατά τη διάρκεια της τελευταίας εικοσαετίας.

Όπως ακριβώς τα πτηνά αποτελούν σε γενικές γραμμές καλούς δείκτες αντανάκλασης των περιβαλλοντικών μεταλλαγών, θα πρέπει να φοβηθούμε ότι η συρρίκνωσή τους αποτελεί την αντανάκλαση ενός φαινομένου που επικρατεί και σε πολυάριθμες άλλες ομάδες ζώων ή φυτών. Αυτό ισοδυναμεί με άλλα λόγια με την έντονη υποβάθμιση της βιοποικιλότητας στην Ευρώπη και μάλιστα τόσο σε ό,τι αφορά τη διασπορά, όσο και την πληθώρα των ειδών.

Τα περισσότερα φαινόμενα υποχώρησης των πτηνών συνδέονται με τις μεταβολές που έχουν επέλθει στη χρήση της γης και των μορφών διαχείρισης. Η εντατικοποίηση της γεωργίας αποτελεί την κυριότερη εντοπισμένη αιτία υποχώρησης των ειδών. Αποτελεί την κυριότερη ή τουλάχιστον μια από τις αιτίες επιδείνωσης της κατάστασης για ποσοστό 42% των ειδών, οι πληθυσμοί των οποίων εμφανίζουν μείωση. Η εξαφάνιση και η υποβάθμιση των οικοτόπων και ιδίως των υγροτόπων αποτελούν επίσης παράγοντα πρωταρχικής σημασίας. Οι απολήψεις, στις οποίες συμπεριλαμβάνεται και η θήρα, έχουν μερικές φορές, συχνότερα όμως δευτερευόντως, αρνητικό αντίκτυπο στους πληθυσμούς των προαναφερόμενων επαπειλούμενων ειδών.

2.4 Πληροφορίες που χορηγούνται από κράτη μέλη στην τριετή τους έκθεση

Στο πλαίσιο της τριετούς έκθεσης που υποβάλλουν βάσει του άρθρου 12, τα κράτη μέλη δεν υποχρεούνται να ενημερώνουν την Επιτροπή για την εφαρμογή των δύο αυτών άρθρων, στα οποία αναλύονται οι γενικές υποχρεώσεις που απορρέουν από την οδηγία. Ωστόσο, ορισμένα κράτη μέλη (Σουηδία, Φινλανδία, Ιρλανδία και Ηνωμένο Βασίλειο) αναλύουν το καθεστώς της νομοθεσίας τους. Από τα κράτη αυτά, αναφέρουμε τις εξής δύο χώρες :

- τη Φινλανδία, στην οποία ο νέος νόμος για την προστασία της φύσης, που λαμβάνει υπόψη του τις ρυθμίσεις και τους απαιτούμενους όρους της οδηγίας για τη διατήρηση των πτηνών (79/409/ΕΟΚ), επεξεργάστηκε κατά τη διάρκεια της προηγούμενης χρονικής περιόδου και τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 1997. Οι αναλυτικότερες διατάξεις εκτέλεσης εγκρίθηκαν με σχετικό διάταγμα (160/1997 Συλλογή των νομοθετικών και κανονιστικών πράξεων της Φινλανδίας) και τέθηκαν σε ισχύ τον Μάρτιο του 1997.
- Και το Ηνωμένο Βασίλειο, στου οποίου την έκθεση αναλύεται η συνολική δέσμη μέτρων που εκδόθηκε για την ενίσχυση της εφαρμογής της οδηγίας και για την παρακολούθηση της πορείας εξέλιξης του πληθυσμού των πτηνών που προστατεύονται από την οδηγία. Με βάση τη διαδικασία αυτή καταρτίστηκε στο τέλος της εξεταζόμενης χρονικής περιόδου το αντίστοιχο έγγραφο συνοπτικής ανασκόπησης. Σε αυτό συνοψίζεται το καθεστώς όλων των ειδών πτηνών που αναπαράγονται στο Ηνωμένο Βασίλειο και αξιολογούνται οι αλλαγές που έγιναν κατά τη διάρκεια των ετών 1996-1998. Από το 1998 και μετά και στο πλαίσιο της εφαρμογής της πολιτικής της για την «αειφόρο ανάπτυξη», η κυβέρνηση εξήγγειλε την κατάρτιση 14 βασικών δεικτών. Ένας από αυτούς αναφέρεται στις τάσεις της συμπεριφοράς των φωλεοποιητικά πτηνών οι οποίες λογίζεται ότι αποτελούν αντιπροσωπευτικό δείκτη για τη γενικότερη κατάσταση που επικρατεί στο φυσικό περιβάλλον και την ύπαιθρο.

3. ΔΙΑΦΥΛΑΞΗ ΤΩΝ ΟΙΚΟΤΟΠΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΟ ΖΩΝΩΝ ΕΙΔΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ (ΑΡΘΡΑ 3 ΚΑΙ 4)

3.1 Στόχοι των άρθρων αυτών

- Στο άρθρο 3 αποτυπώνεται η θεμελιώδης προτεραιότητα της διατήρησης ή βελτίωσης των οικοτόπων των πτηνών, πράγμα που είναι απαραίτητος όρος για την πραγμάτωση του αντικειμενικού στόχου της οδηγίας. Με το άρθρο αυτό καθιερώνονται οι βασικές έννοιες της ύπαρξης επαρκούς ποικιλίας και επιφάνειας οικοτόπων. Με το άρθρο προβλέπεται η εφαρμογή προσέγγισης η οποία βασίζεται σε δύο τρόπους δράσης : τη δημιουργία προστατευόμενων και διευθετημένων χώρων, αλλά και τη θέσπιση μέτρων γενικού χαρακτήρα που διασφαλίζουν την ευνοϊκή εξέλιξη των οικοτόπων. Όπως και στο άρθρο 2, προβλέπεται παράλληλα με την τήρηση της στάσης διατήρησης, η εφαρμογή της προσέγγισης της αποκατάστασης και μάλιστα της δημιουργίας οικοτόπων. Η προστασία των οικοτόπων αποτελεί υποχρέωση, η οποία εκπορεύεται από ρητές δεσμεύσεις.
- Το άρθρο 4 αποτελεί τον κεντρικό άξονα της οδηγίας. Στο άρθρο διευκρινίζεται η ακολουθητέα προσέγγιση προστασίας η οποία οφείλει να υιοθετηθεί ούτως ώστε να διασφαλιστεί η ύπαρξη επαρκών οικοτόπων χάριν της προστασίας συγκεκριμένου αριθμού ειδών, ιδιαίτερα ευπρόσβλητων, που απαριθμούνται στο παράρτημα 1 της οδηγίας και χάριν της προστασίας των αποδημητικών πτηνών. Η διάταξη θεμελιώνεται εκ νέου στη λήψη διττής δράσης, η οποία συνίσταται αφενός μεν στη λήψη των ειδικών μέτρων που λαμβάνονται στο σύνολο του εδάφους και, αφετέρου, στην καθιέρωση δικτύου ζωνών ειδικής προστασίας (ΖΕΠ). Πρόκειται για τις ζώνες οι οποίες καθορίζονται από τα κράτη μέλη σε επαρκή αριθμό και εδαφική έκταση, για να εξασφαλιστεί στα συγκεκριμένα είδη η ύπαρξη ευνοϊκών συνθηκών στο σύνολο της ζώνης εξαπλώσεώς τους.

Οι αντίστοιχες υποχρεώσεις που περιγράφονται στο άρθρο 4, παράγραφος 4 πρώτο εδάφιο της οδηγίας 79/409/ΕΟΚ έχουν αντικατασταθεί, βάσει του άρθρου 7 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου, από τις αντίστοιχες υποχρεώσεις του άρθρου 6, παράγραφοι 2, 3 και 4 της εν λόγω τελευταίας οδηγίας και μάλιστα από τη χρονική στιγμή της εφαρμογής της, τον Ιούνιο του 1994.

Η Επιτροπή επιφορτίζεται με το καθήκον της διασφάλισης της συνοχής αλλά και της επάρκειας του συγκροτούμενου δικτύου. Όπως είναι σαφές, το δίκτυο δεν επιφορτίζεται μόνο του με το αποκλειστικό καθήκον να εκπληρώσει το συνολικό φάσμα των στόχων προστασίας. Καθήκον του παραμένει ωστόσο να φροντίσει για την κάλυψη στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό, μιας και το είδος εξακολουθεί να είναι περισσότερο ευπρόσβλητο στις μεταβολές των οικοτόπων και δεν είναι κατά συνέπεια δυνατόν να αναμένεται μεγαλύτερη βοήθεια από τα εξωτερικά μέτρα.

3.2 Δημιουργία δικτύου ζωνών ειδικής προστασίας ανά κράτος μέλος

Βέλγιο

- Κατά τα έτη 1996, 1997 ή 1998 δεν καθορίστηκε καμία νέα ζώνη ειδικής προστασίας.
- Τα λιβάδια στις ζώνες των polder και η μικρομορφολογία τους συμπεριλήφθηκαν στους ευαίσθητους οικοτόπους στις ζώνες ειδικής προστασίας της περιοχής της Φλάνδρας.

Δανία

- Κατά τα έτη 1996, 1997 ή 1998 δεν καθορίστηκε καμία νέα ζώνη ειδικής προστασίας, ούτε επεκτάθηκε η προστατευόμενη εδαφική έκταση.
- Θεσπίστηκαν πολυάριθμα μέτρα, με στόχο την αποφυγή της υποβάθμισης των οικοτόπων ή την παρεμπόδιση των σημαντικών ενοχλήσεων. Στο εσωτερικό των ζωνών ειδικής προστασίας παρέχεται αυξημένη προστασία σε ορισμένες επιμέρους ζώνες, (προστασία και δημιουργία των φυσικών δρυμών προστασίας των αγρίων θηραμάτων). Κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης χρονικής περιόδου, εκδόθηκαν 23 διατάγματα για τη χρησιμοποίηση των προαναφερόμενων επιμέρους ζωνών, την πρόσβαση του κοινού και τις εφαρμοζόμενες πρακτικές θήρας.
- Η Δανία συγκέντρωσε μέσα στο 1998 συμπληρωματικά στοιχεία για τις 111 ζώνες προστασίας των καθοριζόμενων πτηνών, βάσει του άρθρου 4, παράγραφος 3 της οδηγίας για την προστασία των πτηνών, και ενημέρωσε τα δεδομένα για τους πληθυσμούς των πτηνών στις προαναφερόμενες ζώνες. Αυτά τα δεδομένα αναφέρονται στα τυποποιημένα έντυπα δήλωσης NATURA 2000.
- Κατά τη διάρκεια της χρονικής περιόδου 1996-1998, τέθηκαν σε εφαρμογή και υλοποιήθηκαν εν μέρει στις ζώνες ειδικής προστασίας προγράμματα αποκατάστασης της φύσης η αξία των οποίων εκτιμάται σε 90 εκατομ. κορώνες. Ένα μέρος από το ποσό αυτό προήλθε από τις πιστώσεις που χορηγούνται από το LIFE.
- Όπως διευκρινίζεται για τις αρμόδιες αρχές από ένα νέο διάταγμα (διάταγμα αριθ. 782 του Νοεμβρίου 1998), στις μελέτες των συναφών επιπτώσεων των προγραμμάτων που ενδέχεται να θίξουν κάποια ΖΕΠ, πρέπει να περιλαμβάνεται και η αξιολόγηση του αντίκτυπου που θα έχει το αντίστοιχο πρόγραμμα για τα είδη προστατευόμενων πτηνών. Το προβλεπόμενο πρόγραμμα δεν επιτρέπεται να υλοποιηθεί, εάν από την αξιολόγηση αποδεικνύεται ότι θα συνεπαγόταν την απώλεια οικοτόπων ή ότι θα οδηγούσε σε σημαντικές οχλήσεις για τα είδη για τα οποία έχει καθοριστεί η αντίστοιχη ζώνη. Σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 6 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, επιτρέπεται ωστόσο η έγκριση εξαιρέσεων, όταν συντρέχουν επιτακτικοί λόγοι δημοσίου συμφέροντος.

Γερμανία

Ο καθορισμός των ζωνών ειδικής προστασίας αποτελεί αρμοδιότητα των κρατιδίων (länder).

- Κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης χρονικής περιόδου καθορίστηκαν 65 νέες ζώνες ειδικής προστασίας στη Γερμανία. Σύμφωνα με τις πληροφορίες που περιλαμβάνονται στους πίνακες του βαρομέτρου Natura, οι οποίοι δημοσιεύθηκαν το Μάιο του 1996 και το Φεβρουάριο του 1999, αυτές οι νέες ζώνες καλύπτουν συνολική εδαφική έκταση 5584 km². Στα τέλη του 1998, υπήρχαν στη Γερμανία 551 ζώνες ειδικής προστασίας, οι οποίες κάλυπταν συνολική έκταση άνω των 14000 km².
- Κάθε προβλεπόμενο πρόγραμμα το οποίο μπορεί να οδηγήσει σε σημαντικές αλλαγές εντός των ζωνών ειδικής προστασίας υπόκειται στην προγενέστερη έγκριση των αρμοδίων αρχών.

Ελλάδα

- Κατά το χρονικό διάστημα των προαναφερόμενων τριών ετών, καθορίστηκαν 26 νέες Ζώνες Ειδικής Προστασίας στην Ελλάδα. Οι εν λόγω νέες ζώνες καλύπτουν συνολική εδαφική έκταση 3049 km². Στα τέλη του 1998, υπήρχαν στην Ελλάδα 52 Ζώνες Ειδικής Προστασίας οι οποίες κάλυπταν συνολική εδαφική έκταση 4965 km².
- Κατά τη διάρκεια της ίδιας χρονικής περιόδου εγκαινιάστηκε η εφαρμογή 6 προγραμμάτων LIFE-Φύση, από τα οποία δύο συνδέονται άμεσα με τις ΖΕΠ.

Ισπανία

Κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης χρονικής περιόδου καθορίστηκαν 21 νέες Ζώνες Ειδικής Προστασίας στην Ισπανία. Οι ζώνες αυτές καλύπτουν συνολική επιφάνεια 7853 km². Στα τέλη του 1998, υπήρχαν στην Ισπανία 170 Ζώνες Ειδικής Προστασίας οι οποίες κάλυπταν συνολική επιφάνεια σχεδόν 33.191 km².

- Για μεγάλο μέρος των προαναφερόμενων ΖΕΠ, καταρτίστηκαν τα προγράμματα διευθέτησης και εγκαινιάστηκαν μέτρα διαφύλαξης, υπό τον έλεγχο των περιφερειακών αρχών.
- Σε πολυάριθμα σημαντικά προγράμματα αποκατάστασης οικοτόπων ή οικοσυστημάτων που έχουν μεγάλη σημασία για τα πτηνά και για τα μέτρα διαφύλαξης των απειλούμενων ειδών (*Aquila adalberti*, *Hieraaetus fasciatus*, *Gypaetus barbatus*, *Columba bolli*, *Columba junoniae*, *Otis tarda*, *Ciconia nigra*, ...) χορηγήθηκαν χρηματοδοτικές ενισχύσεις από τους πόρους του προγράμματος LIFE-Φύση.

Γαλλία

- Κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης χρονικής περιόδου καθορίστηκαν 10 νέες Ζώνες Ειδικής Προστασίας στη Γαλλία. Αυτές οι νέες ζώνες καλύπτουν εδαφική έκταση 807 km². Στα τέλη του 1998, υπήρχαν στη Γαλλία 109 νέες Ζώνες Ειδικής Προστασίας, οι οποίες κάλυπταν συνολική έκταση 7.877 km².
- Κατά το ίδιο χρονικό διάστημα εγκαινιάστηκε η εφαρμογή πολλών σημαντικών πρωτοβουλιών συντήρησης, ενίσχυσης και διάσωσης ειδών ή τοποθεσιών με χρηματοδότηση από τους πόρους του LIFE-Φύση, και τέθηκαν ιδίως σε εφαρμογή τα εξής μέτρα: εισαγωγή του *Aegyptus monachus* στις χαράδρες της Jonte· ενίσχυση των πληθυσμών του *Falco naumanni* στην περιοχή της Μεσογείου· επανεισαγωγή της *Oxyura leucocephala* στην Κορσική.
- Αντανάκλαση των προσπαθειών οι οποίες καταβάλλονται προς στήριξη της διατήρησης των οικοτόπων των πτηνών ήταν επίσης η δημιουργία εννέα προστατευόμενων φυσικών περιοχών με συνολική εδαφική επιφάνεια 13000 εκταρίων.

Ιρλανδία

- Κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης χρονικής περιόδου καθορίστηκαν στην Ιρλανδία 25 νέες Ζώνες Ειδικής Προστασίας. Αυτές οι νέες ζώνες καλύπτουν συνολική εδαφική έκταση 587 km². Στα τέλη του 1998, υπήρχαν στην Ιρλανδία 100 Ζώνες Ειδικής Προστασίας, οι οποίες καλύπτουν συνολική εδαφική έκταση 2165 km².

- Εκτός των ορίων των προαναφερόμενων Ζωνών Ειδικής Προστασίας προστατεύεται επίσης ένας αριθμός αντιπροσωπευτικών οικοσυστημάτων. Σε αυτά συμπεριλαμβάνονται οι προστατευόμενες φυσικές περιοχές (79), τα καταφύγια της πανίδας (5), οι απαγορευμένες περιοχές απόλυτης προστασίας των υδρόβιων πτηνών (69) και οι εθνικοί δρυμοί (5).

Ιταλία

Ο καθορισμός των Ζωνών Ειδικής Προστασίας εμπίπτει στις αρμοδιότητες των περιφερειών και των αυτόνομων επαρχιών.

- Κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης χρονικής περιόδου καθορίστηκαν 121 νέες Ζώνες Ειδικής Προστασίας στην Ιταλία. Αυτές οι νέες ζώνες καλύπτουν συνολική εδαφική έκταση 6397 km². Στα τέλη του 1998, υπήρχαν στην Ιταλία 201 Ζώνες Ειδικής Προστασίας, οι οποίες κάλυπταν συνολικά έκταση 9561 km².

Λουξεμβούργο

- Κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης χρονικής περιόδου καθορίστηκαν 7 νέες Ζώνες Ειδικής Προστασίας στο Λουξεμβούργο. Αυτές οι νέες ζώνες καλύπτουν εδαφική έκταση 34 km². Στα τέλη του 1998, υπήρχαν στο Λουξεμβούργο 13 Ζώνες Ειδικής Προστασίας, οι οποίες κάλυπταν συνολικά έκταση 160 km².

Κάτω Χώρες

- Κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης χρονικής περιόδου καθορίστηκαν 7 νέες Ζώνες Ειδικής Προστασίας στις Κάτω Χώρες. Αυτές οι νέες ζώνες καλύπτουν συνολική εδαφική έκταση 233 km². Στα τέλη του 1998, υπήρχαν στις Κάτω Χώρες 30 Ζώνες Ειδικής Προστασίας, οι οποίες κάλυπταν συνολικά έκταση 3.509 km².
- Κατά τη ίδια χρονική περίοδο δημιουργήθηκαν εξάλλου στο πλαίσιο του νόμου για την προστασία της φύσης προστατευόμενα φυσικά καταφύγια μικρότερου μεγέθους.

Αυστρία

- Κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης χρονικής περιόδου καθορίστηκαν 58 Ζώνες Ειδικής Προστασίας στην Αυστρία. Οι ζώνες αυτές καλύπτουν συνολικά έκταση 11.333 km².

Πορτογαλία

- Δεν καθορίστηκε καμμία νέα ζώνη, ούτε υπήρξε επέκταση της προστατευόμενης συνολικής έκτασης, κατά το 1996, το 1997 ή το 1998.

Φινλανδία

- Κατά τη διάρκεια της χρονικής περιόδου 1996-1998, η Φινλανδία καθόρισε 439 Ζώνες Ειδικής Προστασίας. Στις ζώνες αυτές συμπεριλαμβάνονται 2 εθνικοί δρυμοί και 311 ζώνες προστασίας σε ιδιόκτητες εκτάσεις. Στα τέλη του 1998, το προστατευόμενο δίκτυο κάλυπτε έκταση μεγαλύτερη από 29.311 km², δηλαδή ποσοστό περίπου 8% του εθνικού εδάφους.

- Η συνολική αξιολόγηση του συστήματος ζωνών προστασίας εγκαينιάστηκε το 1996. Σκοπός της εν λόγω αξιολόγησης είναι να ταξινομηθούν οι ζώνες με τη σειρά πρωταρχικής σημασίας και να προσδιοριστούν οι τοποθεσίες οι οποίες πρέπει να διαρρυθμιστούν κατά προτεραιότητα.
- Σε σημαντικό αριθμό προγραμμάτων αποκατάστασης οικοτόπων ή διατήρησης ειδών χορηγήθηκαν χρηματοδοτικές ενισχύσεις στο πλαίσιο του προγράμματος LIFE-Φύση. Το 1995 εγκαينιάστηκε η εφαρμογή τριών προγραμμάτων, η εφαρμογή των οποίων συνεχίστηκε κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης χρονικής περιόδου. Το 1996 άρχισε η εφαρμογή 5 προγραμμάτων και 5 άλλων, μέσα στο 1997. Όλα αυτά τα προγράμματα εκτελέστηκαν στο πλαίσιο των ΖΕΠ.

Σουηδία

- Κατά τη διάρκεια της χρονικής περιόδου 1996-1998, η Σουηδία καθόρισε 302 Ζώνες Ειδικής Προστασίας. Στα τέλη του 1998, το προστατευόμενο δίκτυο κάλυπτε έκταση μεγαλύτερη από 21.360 km², δηλαδή ποσοστό περίπου 5% του εθνικού εδάφους.
- Κατά τη διάρκεια της χρονικής περιόδου 1996-1998 οι αρμόδιες διοικήσεις δασών και γεωργίας εξέδωσαν διατάγματα στα οποία περιλαμβάνονταν οι κανόνες για την προάσπιση των συναφών με την προστασία της φύσης συμφερόντων, όπως η πιθανή απαγόρευση της υλοτομίας, η προστασία των εύθραυστων βιοτόπων, η προστασία της χλωρίδας και της πανίδας, οι ζώνες προστασίας κλπ.
- Από το 1994, όπως θεσπίζεται από το άρθρο 19γ του νόμου για την προστασία της φύσης, σε ό,τι αφορά τις ζώνες ειδικής προστασίας, κάθε μεταβολή του βαθμού προστασίας δεν επιτρέπεται να αποφασιστεί χωρίς τη σύμφωνη γνώμη της κυβέρνησης. Η κυβέρνηση διαθέτει ως εκ τούτου το δικαίωμα της αρνησικυρίας και του ελέγχου επί των προαναφερόμενων αποφάσεων. Το άρθρο αυτό διευκρινίστηκε το 1997 με την έκδοση διάταξης σύμφωνα με την οποία ο έλεγχος της κυβέρνησης δεν αφορά αποκλειστικά την εξάλειψη της προστασίας για κάποια ζώνη ειδικής προστασίας αλλά επίσης και τις παρεκκλίσεις που χορηγούνται σε συνάρτηση με τους κανονισμούς οι οποίοι έχουν εκδοθεί για τις ζώνες αυτές. Το άρθρο αυτό τροποποιήθηκε εξάλλου κατά τρόπο ώστε ο έλεγχος της κυβέρνησης να μην επεκτείνεται στις παρεκκλίσεις με τις οποίες διαγράφεται ο κίνδυνος να προκληθούν μόνο ασήμαντες ζημιές στην προστατευόμενη ζώνη.
- Στην περίπτωση που χορηγούνται παρεκκλίσεις από τους κανονισμούς για κάποια ζώνη ειδικής προστασίας η οποία προστατεύεται ως φυσική περιοχή, ή στην περίπτωση που λαμβάνεται η απόφαση κατάργησης της προστασίας αυτής, η νομαρχία (länsstyrelsen) μπορεί να ζητήσει να χρηματοδοτηθεί από την ενδιαφερόμενη επιχείρηση η μελέτη για τις ειδικές επιπτώσεις που θα προκύψουν για την προστατευόμενη φυσική περιοχή ή να αντισταθμίσει η επιχείρηση με κάποιον άλλο τρόπο την απώλεια φυσικής αξίας. Όταν η θιγόμενη προστατευόμενη φυσική περιοχή αποτελεί υγρότοπο, η φυσική αξία οφείλει να αντισταθμίζεται ακριβυδίκαια.

Ηνωμένο Βασίλειο

- Κατά το χρονικό διάστημα από το 1996 έως και το 1998 καθορίστηκαν 74 νέες Ζώνες Ειδικής Προστασίας. Με τον τρόπο αυτό, στα τέλη του 1998, ο αριθμός των ΖΕΠ είχε αυξηθεί στο Ηνωμένο Βασίλειο σε 187 και η συνολική εδαφική τους έκταση κάλυπτε επιφάνεια μεγαλύτερη από 7.660 km², με αποτέλεσμα να εμφανίζει διαφορά συνολικής

εδαφικής έκτασης, σε σύγκριση με το τέλος της προηγούμενης χρονικής περιόδου, μεγαλύτερη των 4.000 km².

- Στο Ηνωμένο Βασίλειο προστατεύεται σημαντικός αριθμός Τόπων Επιστημονικού Ενδιαφέροντος (>6.500 που καλύπτουν συνολικά έκταση μεγαλύτερη των 21.000 km²).
- Στο Ηνωμένο Βασίλειο έχουν τεθεί σε εφαρμογή πολυάριθμα γεωργο-περιβαλλοντικά μέτρα (συμπεριλαμβανομένων των μέτρων αγρανάπαυσης που ευνοούν την πανίδα). Από τα μέτρα αυτά πολλά λαμβάνουν υπόψη τους τους επιδιωκόμενους στόχους της οδήγίας και συμβάλλουν στην υλοποίησή τους.

Συμπέρασμα : Κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης χρονικής περιόδου καθορίστηκαν 1155 νέες Ζώνες Ειδικής Προστασίας, με αποτέλεσμα η επιφάνεια η οποία προστατεύεται με τον τρόπο αυτό να έχει αυξηθεί σε σχεδόν 90.548 km² (από την οποία 62.004 km² αντιστοιχούν στα τρία νέα κράτη μέλη), πράγμα που ισοδυναμεί με υπερδιπλασιασμό της επιφάνειας, σε σύγκριση με την προηγούμενη χρονική περίοδο.

3.3 Επάρκεια του δικτύου Ζωνών Ειδικής Προστασίας

Ο αριθμός των ζωνών ειδικής προστασίας ανερχόταν σε 2403¹⁰ στις 31 Δεκεμβρίου 1998. Οι ζώνες αυτές καλύπτουν συνολική έκταση 162.450 km², δηλαδή επιφάνεια ίση με περίπου 7 % του συνολικού εδάφους της Ένωσης.

Κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης χρονικής περιόδου η οργάνωση BirdLife International εξεπώνησε σημαντική μελέτη για τους τόπους μεγάλης σημασίας για τα πτηνά η Important Bird Areas (IBA) (Σημαντικές Ορνιθολογικές Περιοχές) στην Ευρώπη. Τα πορίσματα της μελέτης αυτής δημοσιεύθηκαν¹¹, το 2000. Στη μελέτη αυτή εντοπίζονται με ορνιθολογικά κριτήρια οι σημαντικοί τόποι για τα πτηνά και καλύπτεται η συνολική έκταση της ευρωπαϊκής ηπείρου. Συνολικά, εντοπίστηκαν 3.619 ΣΟΠ (1.997 τόποι παγκόσμιας σημασίας, 1176 τόποι ηπειρωτικής σημασίας και 446 σημασίας για την Ευρωπαϊκή Ένωση). Από τους τόπους αυτούς, 2.342 βρίσκονται στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Με βάση τη μελέτη αυτή, όπως αποδεικνύεται από την αξιολόγηση του βαθμού χαρακτηρισμού των τόπων που έχει επιτευχθεί στην Ευρωπαϊκή Ένωση (με βάση την κατάσταση το Σεπτέμβριο 1999) προέκυψε ότι συμπεριλαμβανόταν ποσοστό 54% των τόπων που χαρακτηριζόταν σημαντικοί (1.260 τόποι), εν μέρει ή στο σύνολό τους, σε όχι λιγότερες από 1.375 ΖΕΠ, που είχαν χαρακτηριστεί από τα 15 κράτη μέλη. Υπολείπονταν ακόμη 1.082 ΣΟΠ (46%) που ακόμη δεν

¹⁰ Στην Βάδη Βυρτεμβέργη καθορίστηκαν 271 Ζώνες Ειδικής Προστασίας, οι οποίες καλύπτουν συνολική επιφάνεια 86 km², για άλλους σκοπούς συντήρησης της φύσης, διαφορετικούς από τη σημασία που έχουν για τα πτηνά. Στη συνέχεια, ο κατάλογος αυτός αναθεωρήθηκε με την ένταξη των αντίστοιχων περικοπών, για να συμπεριλαμβάνονται αποκλειστικά οι τόποι ορνιθολογικού ενδιαφέροντος.

¹¹ Heath, M.F. and M.I. Evans (επιμέλεια.) 2000. Important Bird Areas in Europe: Priority sites for conservation. 2 τόμοι. Cambridge, HB. BirdLife International (BirdLife Conservation Series, αριθ. 8).

είχε χαρακτηριστεί ΖΕΠ, ενώ μόνο 4 κράτη μέλη είχαν χαρακτηρίσει ποσοστό ανώτερο του 75% των ΣΟΠ τους.

Παρά το γεγονός ότι σημειώθηκε περαιτέρω πρόοδος από την λήξη της χρονικής περιόδου που εξετάζεται στην παρούσα έκθεση, εξακολουθούν να υπάρχουν βασικές ελλείψεις σε πολλά κράτη μέλη, κατά τη χρονική στιγμή που οριστικοποιήθηκε η εν λόγω έκθεση (Δεκέμβριος 2001).

4.1 Στόχοι των άρθρων αυτών

- **Το άρθρο 5** θεσπίζει, με την εξαίρεση των ειδικότερων διατάξεων, το γενικό καθεστώς προστασίας. Το άρθρο 5 απαγορεύει το φόνο ή τη σύλληψη των πτηνών, την καταστροφή ή βλάβη των φωλιών και των αυγών, τη συλλογή των αυγών, την ενόχληση και την κατοχή των ειδών, η θήρα των οποίων δεν επιτρέπεται από τη διάταξη του άρθρου 7 ή η σύλληψη των οποίων δεν επιτρέπεται από το άρθρο 9.
- Κατά γενικό κανόνα, για να αποφευχθεί το ενδεχόμενο τα εμπορικά συμφέροντα να ασκήσουν, όπως είναι πιθανόν, επιζήμιες πιέσεις στα επίπεδα των απολήψεων, είναι αναγκαία η επιβολή της γενικευμένης απαγόρευσης εμπορίας και ο περιορισμός κάθε παρέκκλισης αποκλειστικά και μόνο στα είδη εκείνα, το βιολογικό καθεστώς των οποίων το επιτρέπει. Εξάλλου, ορισμένα είδη (βλ. στο παράρτημα ΙΙΙ της οδηγίας) μπορεί να αποτελέσουν αντικείμενο πράξεων εμπορίας, στο βαθμό που τηρούνται ορισμένα όρια. **Το άρθρο 6** απαγορεύει ως εκ τούτου την εμπορία κάθε πτηνού, ζωντανού ή νεκρού, ή κάθε μέρους πτηνού από τα είδη που προστατεύονται από τις διατάξεις της οδηγίας, συμπεριλαμβανομένων και των πτηνών εκείνων η θήρα ή η σύλληψη των οποίων επιτρέπεται, εξαιρουμένων των ειδών που περιλαμβάνονται στο παράρτημα ΙΙΙ.
- **Το άρθρο 7** επιτρέπει και ρυθμίζει τις θηρευτικές δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένης της ιερακοθηρίας. Το άρθρο περιορίζει τη θήρα στα είδη που συμπεριλαμβάνονται στο παράρτημα ΙΙ, τα οποία επιλέγονται αποκλειστικά και μόνο με βιολογικά κριτήρια : το επίπεδο του πληθυσμού τους, τα χαρακτηριστικά της εξάπλωσής τους, αλλά και τις παραμέτρους της δυναμικής του πληθυσμού. Με το άρθρο αξιώνεται οι θηρευτικές πρακτικές που εφαρμόζονται σε μια συγκεκριμένη περιοχή να μην εναντιώνονται στις προσπάθειες προστασίας που καταβάλλονται σε κάποιο άλλο μέρος της ζώνης εξάπλωσης του είδους και να θεμελιώνονται στις βασικές αρχές της «ορθολογικής χρησιμοποίησης» και της «ισορροπημένης ρυθμίσεως», από οικολογική σκοπιά, που πρέπει να συμβιβάζονται με τους όρους που απαιτούνται στο άρθρο 2.
- **Το άρθρο 8** απαγορεύει τα μέσα θανάτωσης και σύλληψης που ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα οι απολήψεις να είναι είτε μαζικές σε χαρακτήρα, είτε μη επιλεκτικές.
- **Το άρθρο 9** θεσπίζει το μηχανισμό των παρεκκλίσεων από τα άρθρα που αφορούν τις απολήψεις. Με το άρθρο θεσπίζονται τρεις κατηγορίες λόγων :
 1. Τα πτηνά λογίζεται ότι έχουν προκαλέσει ιδιαίτερο πρόβλημα ή ζημία. Αυτό ισχύει αποκλειστικά και μόνο « για λόγους υγείας και δημόσιας ασφάλειας, για λόγους αεροπορικής ασφάλειας, για να προληφθούν σοβαρές ζημιές στις καλλιέργειες, στα οικιακά ζώα, στα δάση, στην αλιεία και στα ύδατα, για την προστασία της χλωρίδας και πανίδας ». Μπορούν επομένως να γίνονται εξαιρέσεις « εφόσον δεν υπάρχουν άλλες ικανοποιητικές λύσεις » (άρθρο 9 παράγραφος 1 α).
 2. Για ερευνητικούς και διδακτικούς σκοπούς, για σκοπούς εμπλουτισμού πληθυσμών και επανεισαγωγής, αλλά πάντοτε υπό αυστηρό έλεγχο και εάν δεν υπάρχει κάποια άλλη ικανοποιητική λύση (άρθρο 9 παράγραφος 1β).

3. Υπάρχει επίσης το ενδεχόμενο να επιτραπεί « με αυστηρά ελεγχόμενους όρους και τρόπο επιλεκτικό η σύλληψη, η κράτηση και η ορθολογική εκμετάλλευση ορισμένων πτηνών σε μικρές ποσότητες ». Στις « ορθολογικές » εννοείται ότι κατατάσσονται εκείνες οι μορφές εκμετάλλευσης οι οποίες έχουν θετικό αντίκτυπο για την εκπλήρωση των γενικών στόχων της οδηγίας (άρθρο 9 παράγραφος 1 γ).

Οι ρητές απαιτήσεις που απαριθμούνται από την οδηγία για να διατηρηθούν οι πληθυσμοί των πτηνών σε επίπεδα που συμβαδίζουν με τις οικολογικές, επιστημονικές και πολιτιστικές απαιτήσεις, λαμβανομένων υπόψη των οικονομικών και ψυχαγωγικών απαιτήσεων (άρθρο 2) δεν είναι δυνατόν να οδηγήσουν στην έγκριση οποιασδήποτε άλλης εξαίρεσης. Σε ό,τι αφορά τις απαιτήσεις που ισχύουν στα θέματα της διαφύλαξης των οικοτόπων και της καταπολέμησης των πηγών ρύπανσης (άρθρα 3 και 4) δεν επιτρέπεται επίσης να ισχύσει καμία εξαίρεση.

Για τη χορήγηση των παρεκκλίσεων αυτών ισχύουν αυστηροί όροι, στους οποίους συγκαταλέγονται η έλλειψη κάθε ικανοποιητικής εναλλακτικής λύσης και η επιβολή αυστηρών ελέγχων. Στην περίπτωση του τρίτου λόγου εμφανίζεται εξάλλου ο περιορισμός σε « μικρές ποσότητες ». Η έννοια αυτή είναι κατ' ανάγκη σχετική και, όταν η παρέκκλιση αφορά τις απολήψεις, εκφράζεται καλύτερα σε σύγκριση μεταξύ του επιπέδου των απολήψεων αυτών και της ετήσιας θνησιμότητας των πληθυσμών που αφορά η σχετική παρέκκλιση. Μια παρέκκλιση που συνεπάγεται για τους πληθυσμούς αυτούς απώλειες κατώτερες του 1% της ετήσιας θνησιμότητας δύναται να θεωρηθεί μαθηματικά ως περιοριζόμενη σε «μικρή ποσότητα», εφόσον ο αντίκτυπός της είναι χαμηλότερος από την ασάφεια που περιβάλλει της γνώσεις για τις παραμέτρους της δυναμικής του πληθυσμού. Η απόληψη είναι στη συγκεκριμένη περίπτωση «μικρή» επίσης και σε σύγκριση με τα συνήθη χαρακτηριστικά αριθμητικά στοιχεία για τις θηρευτικές δραστηριότητες, γεγονός που είναι συμβιβάσιμο με την αντιμετώπιση των θηρευτικών δραστηριοτήτων με υπαγωγή τους στη γενική διάταξη (άρθρο 7) της οδηγίας, και με υπαγωγή των άλλων μορφών απόληψης στο καθεστώς των παρεκκλίσεων.

4.2 Νέες νομοθετικές διατάξεις που θεσπίστηκαν κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης χρονικής περιόδου, σημαντικές τροποποιήσεις που επήλθαν στις υφιστάμενες νομοθεσίες

Άρθρο 5 - Γενικό καθεστώς προστασίας όλων των ειδών πτηνών που αφορά η οδηγία

Οι σημαντικές αλλαγές του γενικού καθεστώτος προστασίας που παρέχεται στα είδη των πτηνών οι οποίες τέθηκαν σε ισχύ κατά τη διάρκεια της καλυπτόμενης τριετίας αναλύονται ανάλογα με το εκάστοτε κράτος μέλος και στις περιπτώσεις που αυτό κρίνεται αναγκαίο ανά εκάστοτε περιφέρεια.

Βέλγιο

Δεν σημειώθηκε καμμία σημαντική μεταβολή στο καθεστώς προστασίας σε σύγκριση με την προηγούμενη χρονική περίοδο στη Βαλονία ή στην περιοχή των Βρυξελλών. Λόγω της απόφασης που εξέδωσε το Δικαστήριο των ΕΚ στην αποκαλούμενη « υπόθεση Vergie » (υπόθεση C-149/94) όσον αφορά τον αποκλεισμό από το πεδίο εφαρμογής των διατάξεων της οδηγίας 79/409/ΕΟΚ των πτηνών που έχουν αναπαραχθεί υπό συνθήκες αιχμαλωσίας, στην περιοχή της Φλάνδρας τροποποιήθηκαν οι σχετικοί κανονισμοί που αφορούν την κατοχή των προαναφερόμενων πτηνών.

Δανία

Δεν επήλθε καμία σημαντική μεταβολή στο γενικό καθεστώς προστασίας των ειδών πτηνών κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης χρονικής περιόδου.

Γερμανία

Δεν επήλθε καμία σημαντική μεταβολή στο γενικό καθεστώς προστασίας, κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης χρονικής περιόδου.

Ελλάδα

Δεν επήλθε καμία μεταβολή στο γενικό καθεστώς προστασίας, κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης χρονικής περιόδου.

Ισπανία

Δεν επήλθε καμία μεταβολή στο γενικό καθεστώς προστασίας, κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης χρονικής περιόδου.

Γαλλία

Δεν επήλθε καμία μεταβολή στο γενικό καθεστώς προστασίας, κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης χρονικής περιόδου.

Ιρλανδία

Δεν επήλθε καμία μεταβολή στο γενικό καθεστώς προστασίας, κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης χρονικής περιόδου.

Ιταλία

Δεν επήλθε καμία μεταβολή στο γενικό καθεστώς προστασίας, κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης χρονικής περιόδου.

Λουξεμβούργο

Δεν επήλθε καμία μεταβολή στο γενικό καθεστώς προστασίας, κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης χρονικής περιόδου.

Κάτω Χώρες

Λόγω της απόφασης που εξέδωσε το Δικαστήριο των ΕΚ (υπόθεση c-149/94, αποκαλούμενη « απόφαση Vergie »), βάσει της οποίας αποκλείονται από το πεδίο εφαρμογής των διατάξεων της οδηγίας 79/409/ΕΟΚ τα πτηνά που έχουν αναπαραχθεί υπό συνθήκες αιχμαλωσίας, έγιναν οι σχετικές τροποποιήσεις των κανονισμών που αφορούν την κατοχή των προαναφερόμενων πτηνών στις Κάτω Χώρες.

Αυστρία

Δεν επήλθε καμία σημαντική μεταβολή στο γενικό καθεστώς προστασίας, κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης χρονικής περιόδου.

Πορτογαλία

Δεν επήλθε καμία μεταβολή στο γενικό καθεστώς προστασίας, κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης χρονικής περιόδου.

Σουηδία

Το 1997 τροποποιήθηκε το άρθρο 4 του νόμου για τις θηρευτικές δραστηριότητες, για να μεταφερθούν στο εθνικό δίκαιο οι στόχοι της οδηγίας 79/409/ΕΟΚ. Για όλα τα είδη των πτηνών, συμπεριλαμβανομένων των πτηνών εκείνων που δεν ανήκουν στην εθνική πανίδα, πρέπει να διασφαλίζεται το γενικό επίπεδο προστασίας.

Φινλανδία

Με το νέο νόμο για την προστασία της φύσης που τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 1997 ρυθμίζεται το θέμα της προστασίας των ειδών. Με το νόμο αυτό θεσπίζεται το καθεστώς γενικής προστασίας των διαφόρων ειδών πτηνών και των θηλαστικών, εξαιρουμένων των θηραμάτων και των ζώων που δεν προστατεύονται, για τα οποία γίνεται λόγος στο άρθρο 5 του νόμου για τις θηρευτικές δραστηριότητες.

Ηνωμένο Βασίλειο

Δεν επήλθε καμία μεταβολή στο γενικό καθεστώς προστασίας, κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης χρονικής περιόδου.

4.3 Μεταβολές που έχουν επέλθει στο καθεστώς θήρας των κρατών μελών αναφορικά με τον αριθμό των θηρευομένων ειδών, τις ημερομηνίες έναρξης και λήξης της θηρευτικής περιόδου, καθώς και τις ζώνες αποκλεισμού.

Οι διατάξεις που θεσπίζονται στο άρθρο 5 της οδηγίας δεν αφορούν όλα τα είδη πτηνών. Εξ αιτίας του επιπέδου του πληθυσμού τους, της γεωγραφικής κατανομής και των τάσεων που εμφανίζει η δυναμική του πληθυσμού τους στο σύνολο του εδάφους της Κοινότητας, το κυνήγι 24 ειδών (παράρτημα II/1) επιτρέπεται σύμφωνα με τη νομοθεσία των κρατών μελών. Το κυνήγι άλλων 56 ειδών (παράρτημα II/2) επιτρέπεται μόνο σε ορισμένες χώρες. Ωστόσο, δεν επιτρέπεται το κυνήγι κανενός των προαναφερομένων ειδών κατά τη διάρκεια των διαφόρων φάσεων της αναπαραγωγής. Η απαγόρευση αυτή καλύπτει στην περίπτωση των αποδημητικών ειδών και την περίοδο της επιστροφής τους στα εδάφη της αναπαραγωγής.

Συνεπεία των τροποποιήσεων που θεσπίστηκαν με την οδηγία 94/24/ΕΟΚ περί τροποποίησης της οδηγίας 79/409/ΕΟΚ, τα παραρτήματα II.1 και II.2 της ενοποιημένης οδηγίας ενεργάνιζαν στα τέλη της εξεταζόμενης χρονικής περιόδου την εξής εικόνα :

Παράρτημα II.1

Είδη	BE	DK	DE	GR	ES	FR	IE	IT	LU	NL	AT	PT	SE	FI	UK
Anser fabalis	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Anser anser	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Branta canadensis	*	*	*			*	*			*			*	*	*
Anas penelope	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Anas strepera	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Anas crecca	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Anas platyrhynchos	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Anas acuta	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Anas querquedula	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Anas clypeata	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Aythya ferina	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Aythya fuligula	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Lagopus l. scoticus							*								*
Lagopus mutus			*		*	*		*			*		*	*	*
Alectoris graeca			*	*		*		*			*				
Alectoris rufa					*	*		*				*			*
Perdix perdix	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Phasianus colchicus	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Fulica atra	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Lymnocyrtus minimus	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Gallinago gallinago	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Scolopax rusticola	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Columba livia (1)			*	*	*	*	*	*			*	*			*
Columba palumbus	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*

(1) οι εξεταζόμενοι στον εν λόγω πίνακα πληθυσμοί είναι οι πληθυσμοί του είδους *Columba livia* που ζουν σε άγρια κατάσταση και όχι οι πληθυσμοί που προέρχονται από τα κατοικίδια περιστέρια

* το είδος απαντάται στο κράτος μέλος και το κυνήγι του επιτρέπεται στο κράτος αυτό, βάσει του άρθρου 7, παράγραφος 3

είδη για τα οποία έχει θεσμοθετηθεί η σχετική κυνηγετική περίοδος στο κράτος μέλος, στα τέλη της εξεταζόμενης χρονικής περιόδου

Παράρτημα II.2

Είδη	BE	DK	DE	GR	ES	FR	IE	IT	LU	NL	AT	PT	SE	FI	UK
Cygnus olor			*								*				
Anser brachyrhynchus	*	*					*								*
Anser albifrons	*	*	*	*		*	*			*			*		*
Branta bernicla		*	*												
Netta rufina					*	*									
Aythya marila	*	*	*	*		*	*			*					*
Somateria mollissima		*				*	*						*	*	
Clangula hyemalis		*				*	*						*	*	*
Melanitta nigra		*	*			*	*						*	*	*
Melanitta fusca		*	*			*	*						*	*	*
Bucephala clangula		*		*		*	*				*		*	*	*
Mergus serrator		*					*						*	*	
Mergus merganser		*					*						*	*	
Bonasa bonasia						*					*		*	*	
Lagopus l. lagopus													*	*	
Tetrao tetrix	*		*M			*M		*			*		*	*	*
Tetrao urogallus			*M			*M		*			*		*	*	*
Alectoris barbara					*			*							
Alectoris chukar				*											
Coturnix coturnix				*	*	*		*			*	*			
Meleagris gallopavo			*								*				
Rallus aquaticus						*		*							
Gallinula chloropus	*			*		*		*				*			*
Haematopus ostralegus		*				*									
Pluvialis apricaria	*	*		*		*	*	*		*		*			*
Pluvialis squatarola		*				*									*
Vanellus vanellus	*	*		*	*	*	*	*							
Calidris canutus		*				*									
Philomachus pugnax						*		*							
Limosa limosa		*				*									
Limosa lapponica		*				*									*
Numenius phaeopus		*				*									*
Numenius arquata		*				*	*								*
Tringa erythropus		*				*									
Tringa totanus		*				*		*							*
Tringa nebularia		*				*									

Larus ridibundus	*	*	*		*						*		*		
Larus cachinnans					*										
Larus canus		*	*										*	*	
Larus fuscus		*	*		*										
Larus argentatus	*	*	*		*								*	*	
Larus marinus		*	*										*	*	
Columba oenas				*	*	*						*			
Streptopelia decaocto		*	*			*					*				
Streptopelia turtur				*	*	*		*			*	*			
Alauda arvensis				*		*		*							
Turdus merula				*		*		*				*	*		
Turdus pilaris				*	*	*		*			*	*	*	*	
Turdus philomelos				*	*	*		*				*			
Turdus iliacus				*	*	*		*				*			
Turdus viscivorus				*	*	*						*			
Sturnus vulgaris				*	*	*						*			
Garrulus glandarius	*	*	*			*		*	*	*		*	*		*
Pica pica	*	*	*	*	*	*		*	*	*		*	*	*	*
Corvus monedula				*	*					*			*	*	*
Corvus frugilegus						*							*		*
Corvus corone	*	*	*	*	*	*		*	*	*		*	*	*	*

* σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 7, παράγραφος 3, τα κράτη μέλη μπορούν να επιτρέψουν το κυνήγι των ειδών αυτών

* Μ αποκλειστικά τα αρσενικά

 είδη για τα οποία έχει καθιερωθεί η ανάλογη κυνηγητική περίοδος στο κράτος μέλος στα τέλη της εξεταζόμενης χρονικής περιόδου

Άρθρο 6 Έγκριση των δραστηριοτήτων εμπορίας για τα είδη που αναφέρονται στο παράρτημα III, μέρος 2 :

Οι όροι που απαιτούνται δεν έχουν ακόμη εκπληρωθεί σε όλα τα κράτη μέλη και καμία νομοθετική τροποποίηση δεν έγινε κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης χρονικής περιόδου.

Κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης χρονικής περιόδου εκδόθηκαν στη Σουηδία τα εκτελεστικά διατάγματα εφαρμογής του άρθρου 1 του νόμου για τα προστατευόμενα είδη χλωρίδας και πανίδας (SFS 1994: 1818). Όπως προβλέπεται πλέον με τη διάταξη του προαναφερόμενου άρθρου 1 η κυβέρνηση εξουσιοδοτείται να θεσπίζει τους κανόνες για την εισαγωγή και εξαγωγή, τη μεταφορά, την εμπορία, τη διατήρηση, την προπαρασκευή και την έκθεση των προστατευόμενων ειδών χλωρίδας και πανίδας, σεβόμενη τις διεθνείς δεσμεύσεις που έχουν συνολομοιολογηθεί από τη Σουηδία.

Η Δανία επεξέτεινε με το διάταγμα 42 της 25ης Ιανουαρίου 1996 το πεδίο εφαρμογής των διατάξεων για το εμπόριο των ζώντων πτηνών στο σύνολο των φυλών (έστω και εάν τα

προαναφερόμενα είδη δεν απαντώνται στη φυσική τους κατάσταση στα κράτη μέλη της Ένωσης) των ειδών που αφορά η οδηγία 79/409/ΕΟΚ.

Στη Φινλανδία, με το άρθρο 49 του νέου νόμου για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, που τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 1997, επανεντάσσονται στην εθνική νομοθεσία οι ειδικές κοινοτικές διατάξεις.

Σύμφωνα με το άρθρο 31 του διατάγματος για τις θηρευτικές δραστηριότητες (869/1998), απαγορεύεται να πωληθούν τα εξής είδη: η χήνα της φυλής του Καναδά, l'Oie des moissons, la Sarcelle d'été, η χιονόπαπια, η κουδουνόπαπια, ο λοφοπρίστης, ο χηνοπρίστης, η αγριόκοτα και ο λυροπετεινός, καθώς και κάθε άλλου μέρους που εντοπίζεται ότι προέρχεται ή κάθε άλλου προϊόντος που έχει προέλθει από τα πτηνά αυτά.

Άρθρο 7 Απολήψεις, θηρευτικά μέσα και τόποι σύλληψης

Οι σημαντικές μεταβολές που επήλθαν στον κατάλογο των θηρεύσιμων ειδών πτηνών και στις κυνηγετικές περιόδους και οι οποίες τέθηκαν σε ισχύ κατά τη διάρκεια της καλυπτόμενης τριετίας αναλύονται χωριστά ανά κράτος μέλος.

Βέλγιο

Δεν επήλθε καμία μεταβολή στο γενικό καθεστώς προστασίας, κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης χρονικής περιόδου. Η *Anas crecca* διαγράφηκε ωστόσο από τον κατάλογο των θηρεύσιμων ειδών στη Φλάνδρα από το 1998 (τουλάχιστον έως το 2003), ενώ σε ορισμένες ΖΕΠ της Φλάνδρας απαγορεύτηκε το κυνήγι των υδρόβιων πτηνών, εξαιρουμένης της *Anas platyrhynchos*.

Δανία

Το διάταγμα 1271 της 17ης Δεκεμβρίου 1996 τροποποιεί το διάταγμα 39 της 21ης Ιανουαρίου 1994. Με αυτό καθορίζονται οι χρονικές περίοδοι γενικών και τοπικών θηρευτικών δραστηριοτήτων και διευκρινίζεται ότι το κυνήγι δεν επιτρέπεται να διεξάγεται στο χρονικό διάστημα μεταξύ της δύσης και της ανατολής του ηλίου, με εξαίρεση τις περιπτώσεις που οι θηρευτικές δραστηριότητες αφορούν τις πάπιες και τις χήνες. Με το διάταγμα τροποποιούνται ανεπαίσθητα οι χρονικές περίοδοι του κυνηγιού για τα άγρια πτηνά.

Γερμανία

Δεν επισημάνθηκε καμία σημαντική μεταβολή στο γενικό καθεστώς προστασίας, κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης χρονικής περιόδου.

Ελλάδα

Το Υπουργείο Γεωργίας δημοσιεύει κάθε χρόνο και συγκεκριμένα τον Ιούλιο το κείμενο με τίτλο « Ο κυνηγητικός κανονισμός του έτους », με τον οποίο καθορίζονται οι κυνηγητικές περίοδοι σε εθνικό επίπεδο. Το 1996, αφαιρέθηκε από τον πίνακα των θηρεύσιμων ειδών στην Ελλάδα η *Columba oenas*. Το ίδιο αυτό έτος προστέθηκε στον πίνακα των θηρεύσιμων ειδών στην Ελλάδα ο *Garrulus glandarius*, εξαιρουμένης της Πελοποννήσου και όλων των νήσων, ούτως ώστε να προστατευτούν οι διαφορετικές φυλές που ζουν στα μέρη αυτά.

Θα πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι κατά την τροποποίηση του παραρτήματος II (βλέπε 94/24/ΕΟΚ) της οδηγίας για τα πτηνά δεν συμπεριλήφθηκε στην περίπτωση της Ελλάδας ο *Garrulus glandarius*.

Για το έτος 1996, καθορίστηκε ότι η χρονική διάρκεια της γενικής κυνηγητικής περιόδου θα επεκτεινόταν από τις 20 Αυγούστου έως τις 28 Φεβρουαρίου. Για το 1998, η κυνηγητική περίοδος μειώθηκε κατά ένα μήνα (από τις 28 Φεβρουαρίου έως τις 31 Ιανουαρίου) για τρία είδη : την *Anas querquedula*, την *Lymnocyrtes minimus*) και την *Gallinago gallinago*.

Ισπανία

Σε σύγκριση με την προηγούμενη έκθεση, στην οποία είχαν ληφθεί υπόψη μόνο οι ρυθμίσεις της εθνικής νομοθεσίας, για το παρόν κείμενο έχουν διαβιβαστεί συμπληρωματικές πληροφορίες. Απ' ότι φαίνεται, οι νομοθετικές ρυθμίσεις των αυτόνομων περιοχών δεν σέβονται πάντα τα παραρτήματα της οδηγίας 79/409/ΕΟΚ σε ό,τι αφορά τον κατάλογο των θηρεύσιμων ειδών. Όπως κρίνουν ιδίως πολυάριθμες αυτόνομες αρχές στην Ισπανία, είναι θηρεύσιμα δύο είδη τα οποία δεν συμπεριλαμβάνονται στα παραρτήματα II.1 και II.2 της οδηγίας, ήτοι : τα είδη *Sturnus vulgaris* και *Sturnus unicolor*. Επίσης, η *Streptopelia decaocto* θεωρείται ότι είναι θηρεύσιμο είδος σε ορισμένες αυτόνομες περιοχές, τη στιγμή που δεν συμπεριλαμβάνεται στα είδη το κυνήγι των οποίων μπορεί να επιτραπεί στην Ισπανία. Εξάλλου, σειρά ειδών που κατατάσσονται στα « επιβλαβή » στην Καταλονία είναι επίσης θηρεύσιμα, τη στιγμή που δεν συμπεριλαμβάνονται στα παραρτήματα της οδηγίας. Πρόκειται για τα είδη *Gallinula chloropus*, *Turdus merula*, *Garrulus glandarius*, *Corvus corax*, *Passer domesticus*. Τέλος, στους πίνακες των θηρεύσιμων ειδών ορισμένων αυτόνομων περιφερειών συμπεριλαμβάνονται πολλά εξωτικά είδη (*Lophortyx californicus*, *Colinus virginianus*, *Myopsitta monachus* και *Psittacula krameri*).

Γαλλία

Κατά την εξεταζόμενη χρονική περίοδο δεν επήλθε καμία μεταβολή σε ό,τι αφορά τα θεματικά αντικείμενα που εξετάζονται στο άρθρο 7, παράγραφοι 1 έως 3.

Όσον αφορά την παράγραφο 4 και ιδίως τις ημερομηνίες της κυνηγητικής περιόδου, μέχρι το 1998 αποτελούσε αρμοδιότητα των νομαρχών του εκάστοτε διαμερίσματος να καθορίζουν τις χρονικές περιόδους έναρξης του κυνηγιού, εντός του περιθωρίου των χρονικών ορίων κλιμάκωσης που προβλέπονταν από τις κανονιστικές ρυθμίσεις. Πράγματι, το γαλλικό κοινοβούλιο υιοθέτησε στις 15 Ιουλίου 1994 σχετικό νόμο με τον οποίο εφαρμοζόταν η μέθοδος ORNIS, σεβόμενο απολύτως το σχέδιο τροποποίησης της οδηγίας για τα πτηνά που εισαγόταν από την Επιτροπή. Η κυβέρνηση διαβίβασε στο Κοινοβούλιο στις 18 Ιουνίου 1998 την αντίστοιχη έκθεση για την εφαρμογή του προαναφερόμενου νόμου. Αντικείμενο της έκθεσης είναι η αξιολόγηση της εφαρμογής του νόμου του 1994 υπό το φως των επιστημονικών γνώσεων και λαμβανομένης υπόψη της πορείας εξέλιξης της κοινοτικής νομοθεσίας στα θέματα αυτά.

Στη συνέχεια, ο νόμος του 1994 καταργήθηκε από το νόμο της 3ης Ιουλίου 1998, σκοπός του οποίου ήταν η αφαίρεση κάθε αρμοδιότητας αφενός μεν από τον υπουργό που ήταν αρμόδιος για τα ζητήματα του κυνηγιού, σε ό,τι αφορά τον καθορισμό των πρόωρων ημερομηνιών έναρξης της κυνηγητικής περιόδου και, αφετέρου, από τους νομάρχες, σε ό,τι αφορά τον καθορισμό των ημερομηνιών λήξης της κυνηγητικής περιόδου. Οι ημερομηνίες αυτές καθορίζονταν από τις ρυθμίσεις του ίδιου του νόμου. Οι ημερομηνίες που καθορίζονταν από τον νέο νόμο δεν φαινόταν να λαμβάνουν πραγματικά υπόψη τους τα δεδομένα που παρέχονταν στην κυβερνητική έκθεση και δεν τροποποιούσαν αισθητά τις ημερομηνίες έναρξης και λήξης της κυνηγητικής περιόδου που καθορίζονταν παλαιότερα από τους νομάρχες και τον υπουργό. Στον προαναφερόμενο νόμο προβλεπόταν επίσης η κλιμάκωση των ημερομηνιών λήξης της κυνηγητικής περιόδου από τις 31 Ιανουαρίου έως και την τελευταία ημέρα του Φεβρουαρίου.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διαβίβασε στην γαλλική κυβέρνηση με επιστολή της της 5ης Αυγούστου 1998 αιτιολογημένη γνώμη λόγω της παράλειψής της να συμμορφωθεί με τις υποχρεώσεις που υπέχει σε συνάρτηση με τις διατάξεις της οδηγίας 79/409/ΕΟΚ. Στην επιστολή με την οποία απαντούσε η γαλλική κυβέρνηση στις 6 Οκτωβρίου 1998 γινόταν λόγος για τη βούλησή της να συγκροτήσει σχετική ομάδα διερεύνησης η οποία θα συναπαρτιζόταν από τις διάφορες ενεχόμενες πλευρές, με στόχο να υπάρξει ομοφωνία στο θέμα της έκδοσης της δέσμης μέτρων καθορισμού ημερομηνιών του κυνηγιού για τα αποδημητικά πτηνά, που να είναι συμβιβάσιμες με τις βασικές αρχές της οδηγίας.

Τέλος, στο επίπεδο του εσωτερικού δικαίου, το Συμβούλιο της Επικρατείας ακύρωσε τις ημερομηνίες έναρξης της κυνηγητικής περιόδου που είχαν καθοριστεί ότι θα άρχιζαν τον Ιούλιο, από τον νομόρχη της περιοχής των Landes. Σε ό,τι αφορά το τέλος της κυνηγητικής περιόδου, το Συμβούλιο της Επικρατείας ακύρωσε το νομαρχιακό διάταγμα με το οποίο καθοριζόταν ότι η κυνηγητική περίοδος θα έληγε στις 29 Φεβρουαρίου.

Ιρλανδία

Στο τέλος της εξεταζόμενης χρονικής περιόδου (κυνηγητική περίοδος 1998-1999) και σε σχέση με την προηγούμενη χρονική περίοδο είχε προβλεφθεί η καθιέρωση ανοικτής κυνηγητικής περιόδου για δύο συμπληρωματικά είδη (*Branta canadensis* και *Anser anser*). Η περίοδος αυτή επεκτεινόταν από την 1η Σεπτεμβρίου έως τις 30 του μηνός, για όλη τη χώρα, με επέκτασή της σε απόλυτα τοπικό επίπεδο και ανάλογα με το εξεταζόμενο είδος έως τις 31 Ιανουαρίου.

Ιταλία

Με το διάταγμα της 21ης Μαρτίου 1997 αποκλείονται από τον κατάλογο των θηρεύσιμων ειδών στην Ιταλία τα εξής είδη : *Passer domesticus*, *Passer montanus*, *Colinus virginianus*, *Sturnus vulgaris*, *Corvus frugilegus*, *Corvus monedula*, *Bonasa bonasia* και *Limosa limosa*.

Λουξεμβούργο

Σε συνάρτηση με την προηγούμενη χρονική περίοδο, δεν υπήρξε καμία μεταβολή.

Κάτω Χώρες

Δεν υπάρχουν στοιχεία αναφορικά με το σημείο αυτό στην έκθεση.

Αυστρία

Στην Αυστρία, οι υποχρεώσεις που απορρέουν από την οδηγία 79/409/ΕΟΚ αποτελούν αρμοδιότητα των κρατιδίων. Στις εκθέσεις των κρατιδίων δεν επισημαίνεται καμία σημαντική μεταβολή.

Πορτογαλία

Με το νομοθετικό διάταγμα 136/96 της 14ης Αυγούστου 1996 τέθηκε σε ισχύ το νέο καθεστώς προστασίας των θηρεύσιμων ειδών, το οποίο είναι σύμφωνο με τις ρυθμίσεις της οδηγίας 94/24/ΕΟΚ της 8ης Ιουνίου 1994.

Σουηδία

Σε συνάρτηση με την προηγούμενη χρονική περίοδο, δεν υπήρξε καμία μεταβολή.

Φινλανδία

Το κυνήγι της *Tetrao sp.* και της *Bonasa bonasia* αρχίζει στις 10 Σεπτεμβρίου και λήγει στις 31 Οκτωβρίου στο μεγαλύτερο μέρος της Φινλανδίας, με περιορισμούς για ορισμένα διαμερίσματα.

Ηνωμένο Βασίλειο

Σε συνάρτηση με την προηγούμενη χρονική περίοδο, δεν υπήρξε καμία μεταβολή.

Άρθρο 8 : Κατάσταση της νομοθεσίας σε ό,τι αφορά το παράρτημα IV της οδηγίας.

Τα κράτη μέλη ενέκριναν συνολικά τα απαιτούμενα μέτρα και μάλιστα συχνά πριν από την έναρξη ισχύος της οδηγίας. Στις εκθέσεις που υποβλήθηκαν από τα κράτη μέλη δεν γίνεται λόγος για καμία σημαντική μεταβολή :

- Δηλητηρίαση των υδρόβιων πτηνών από το μόλυβδο. Στη Μεγάλη Βρετανία, η κυβέρνηση καταβάλλει εδώ και πολλά χρόνια από κοινού με τις οργανώσεις των κυνηγών και των γεωργών προσπάθειες για τη διαφύλαξη της φύσης, για να περιοριστεί ή και να εξαλειφθεί η χρήση σκαγιών που περιέχουν μόλυβδο στους υγρότοπους. Τον Σεπτέμβριο του 1995 άρχισε να ισχύει, σε προαιρετική βάση, η απαγόρευση της χρήσης τους επί μία διετία (για τις κυνηγητικές περιόδους 95/96 και 96/97). Παρά το γεγονός ότι σημειώθηκε κάποια μεταβολή στην εφαρμοζόμενη στάση, η αλλαγή των φυσιγγίων δεν γενικεύθηκε. Βασιζόμενη σε αυτό, η κυβέρνηση εξήγγειλε ότι η καλύτερη λύση θα ήταν να απαγορευτεί με νόμο η χρήση φυσιγγίων με μόλυβδο στους χώρους πάνω από τους υδροβιότοπους του Ηνωμένου Βασιλείου. Στο χρονικό διάστημα που εκκρεμεί η υιοθέτηση της νομοθεσίας αυτής, παρατείνεται η προαιρετική ισχύς της εν λόγω « απαγόρευσης ».
- Στη Φινλανδία απαγορεύεται πλέον η χρήση της βαλλίστρας ως κυνηγητικού μηχανισμού (άρθρο 20 του διατάγματος για το κυνήγι, 1996). Απαγορεύεται η χρήση αυτόματων όπλων, ο γεμιστήρας των οποίων μπορεί να περιλαμβάνει περισσότερα από δύο φυσίγγια για το φόνο φτερωτών θηραμάτων και μη προστατευόμενων πτηνών. Με το ίδιο διάταγμα για το κυνήγι του 1998 (869) απαγορεύεται η χρήση συσκευών που εκπέμπουν θορύβους για τη θανάτωση ή προσέλκυση των πτηνών.

4.4 Σημαντικές αποκλίσεις από το καθεστώς προστασίας, οι οποίες ανέκυψαν, εξαλείφθηκαν ή τροποποιήθηκαν κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης χρονικής περιόδου (άρθρο 9)

Για την εξεταζόμενη τριετία καταρτίστηκε ετήσια ανασκόπηση των εκθέσεων του άρθρου 9, οι οποίες χορηγούνται από τα κράτη μέλη.

Πίνακας 3. Αριθμός παρεκκλίσεων, ανά κράτος μέλος

	1996	1997	1998
BE (Βέλγιο)	19	18	17
DK (Δανία)	58	40	Δεν έχουν διαβιβαστεί
DE (Γερμανία)	170	754	238
GR (Ελλάδα)	4	4	4
ES (Ισπανία)	88	109	126
FR (Γαλλία)	24	24	41
IE (Ιρλανδία)	36	46	31
IT (Ιταλία)	16	143	216
LU (Λουξεμβούργο)	0	3	4
NL (Κάτω Χώρες)	28	16	16
AT (Αυστρία)	15	19	35
PT (Πορτογαλία)	51	38	26
SE (Σουηδία)	31	33	163
FI (Φινλανδία)	20	22	40
UK (Ηνωμένο Βασίλειο)	151	254	324

* Όλα τα κράτη μέλη διαβίβασαν κάθε χρόνο την έκθεσή τους στην Επιτροπή, με εξαίρεση τη Δανία, η οποία δεν διαβίβασε την έκθεσή της για το 1998.

Το σύστημα συγκέντρωσης και παρουσίασης των πληροφοριών που διαβιβάζονται από τα κράτη μέλη, στο πλαίσιο των εκθέσεων τους που προβλέπονται στο άρθρο 9 της οδηγίας, διαμορφώθηκε και επεξεργάστηκε από την JNCC¹². Το σύστημα αυτό είχε τεθεί σε λειτουργία στα περισσότερα κράτη μέλη στα τέλη της εξεταζόμενης χρονικής περιόδου και χρησιμοποιείται σε ολοένα και ευρύτερο βαθμό. Επιτρέπει στα κράτη μέλη να καταγράφουν τις πληροφορίες αυτές με τη μορφή του τυποποιημένου ηλεκτρονικού προτύπου και αποτελεί απλό και αποτελεσματικό σύστημα συλλογής των προαναφερόμενων παρεκκλίσεων υπό τη μορφή γενικής έκθεσης που υποβάλλεται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

¹² Η Joint Nature Conservation Committee (Κοινή Επιτροπή Διαφύλαξης της Φύσης) αποτελεί το βασικό όργανο υποστήριξης στο Ηνωμένο Βασίλειο για τους σκοπούς της εφαρμογής της οδηγίας 79/409/ΕΟΚ.

5.1 Στόχοι των άρθρων αυτών

- Η προστασία των ειδών συνεπάγεται πολύ συχνά και τη διαχείριση των οικοτόπων τους. Προϋπόθεση για τη διαχείριση αυτή είναι η καλή γνώση των παραγόντων που επηρεάζουν, ή και μερικές φορές προκαθορίζουν, την παρουσία ενός είδους ή μιας ομάδας ειδών στο συγκεκριμένο οικοτόπο. Οι γνώσεις αυτές που είναι αποτέλεσμα των περιστασιακών παρατηρήσεων και των μεθοδικών ερευνών εξακολουθούν να εμφανίζουν πολύ συχνά μεγάλα κενά ή να επιδέχονται βελτιώσεις. Η επιστημονική έρευνα που συνιστά το θεμέλιο της ορθολογικής διαχείρισης του πληθυσμού των πτηνών και των οικοτόπων τους, αποτελεί στο πλαίσιο αυτό ως εκ τούτου έναν από τους βασικούς πυλώνες του γενικότερου συστήματος διατήρησης των αγρίων πτηνών. Η ανάπτυξη της και ο συντονισμός των ερευνών μεταξύ των κρατών μελών αξίζει κατά συνέπεια να τονωθούν. Με το άρθρο 10 της οδηγίας επιβάλλεται στα κράτη μέλη η υποχρέωση να εκτελούν τις ερευνητικές τους εργασίες για τους σκοπούς της προστασίας, της διαχείρισης και της εκμετάλλευσης του πληθυσμού των πτηνών. Στο παράρτημα V της οδηγίας προσδιορίζεται ο κατάλογος των προτεραιοτήτων στο σημείο αυτό.
- Τα κράτη μέλη έχουν επιφορτισθεί με την υποχρέωση να ελέγχουν την εισαγωγή κάθε είδους πτηνών που δεν ζουν εκ φύσεως σε άγρια κατάσταση στο ευρωπαϊκό έδαφος των κρατών μελών, για να εξασφαλιστεί ότι δεν θα υποστούν ζημιές η τοπική χλωρίδα και πανίδα. Τα κράτη μέλη υποχρεούνται να συμβουλευονται την Επιτροπή για κάθε σχετικό σχέδιο εισαγωγής ειδών. Με τη διάταξη του άρθρου 11 προστατεύονται λοιπόν η άγρια χλωρίδα και η πανίδα στο σύνολό τους από τα περιστατικά άκαιρης εισαγωγής ειδών πτηνών, ξένων προς την πανίδα της Ένωσης.

5.2 Αναγκαίες έρευνες και εργασίες που έχει αναλάβει η Επιτροπή

Ενθάρρυνση των αναγκαίων ερευνών και εργασιών, για τους σκοπούς της προστασίας, της διαχείρισης και της εκμετάλλευσης όλων των ειδών πτηνών, που αφορά το άρθρο 1.

Κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης χρονικής περιόδου και χάρη στην χρηματοδοτική υποστήριξη ενός σχεδίου LIFE- Nature επί μία τριετία, ο η οργάνωση BirdLife International, σε συνεργασία με τον οργανισμό Wetlands International, επεξεργάστηκε σε κοινοτικό επίπεδο τα προγράμματα δράσης για τα 23 είδη που υπάρχουν στην Ευρώπη και τα οποία απειλούνται συνολικά. Από την εποχή εκείνη η Επιτροπή συγχρηματοδότησε λοιπόν την επεξεργασία 8 νέων προγραμμάτων στα οποία συμπεριλαμβάνονται, αφενός μεν, τρία είδη (*Aythya nyroca*, *Polysticta stelleri* και *Aquila clanga*) τα οποία συναντώνται στην Ευρώπη και τα οποία έχει καθοριστεί ότι έχουν πρωταρχική σημασία κατά την πρόσφατη ενημέρωση του παγκόσμιου καταλόγου εκείνων των ειδών πτηνών που απειλούνται στην κλίμακα της υφελίου και, αφετέρου, πέντε είδη του παραρτήματος I της οδηγίας για τα πτηνά (*Botaurus stellaris*, *Gypaetus barbatus*, *Aquila pomarina*, *Hieraaetus fasciatus* και *Tetrax tetrax*). Τα προαναφερόμενα 31 προγράμματα δράσης εγκρίθηκαν από την επιτροπή Ornis και έγιναν επίσης αποδεκτά από τη σύμβαση της Βέρνης και από τη συνδιάσκεψη των αντισυμβαλλομένων μερών της σύμβασης της Βόννης.

Στα προγράμματα δράσης παρέχονται πληροφορίες για το καθεστώς, τις οικολογικές συνθήκες, τις απειλές και τα εφαρμοζόμενα και προβλεπόμενα μέτρα διατήρησης. Τα προγράμματα επιτρέπουν τον σαφή ορισμό των στόχων διατήρησης και την ανάληψη

πρωταρχικών προγραμμάτων δράσης για κάθε είδος. Σε αυτά τα 31 προγράμματα παρέχεται η δυνατότητα πρόσβασης στις σελίδα του δικτύου Web της ΓΔ Περιβάλλον:

<http://europa.eu.int/comm/environment/nature/directive/birdspriority.htm>

Σε πολλά σχέδια που βασίζονται στις πλέον κατεπείγουσες δράσεις οι οποίες εντοπίζονται στα προγράμματα δράσης για τα προαναφερόμενα είδη δόθηκε χρηματοδοτική στήριξη από τους πόρους του ταμείου LIFE. Αυτά τα 31 είδη συγκαταλέγονται πράγματι στα είδη που κρίνεται ότι έχουν πρωταρχική σημασία βάσει των ρυθμίσεων του κανονισμού χρηματοδότησης του προγράμματος LIFE-Φύση¹³. Οι αναλυτικότερες λεπτομέρειες για τα προγράμματα LIFE-Φύση είναι προσπελάσιμες στη σελίδα του διαδικτύου (Web) της ΓΔ Περιβάλλοντος : <http://europa.eu.int/comm/environment/nature/home.htm>

5.3 Απαραίτητες έρευνες και εργασίες που έχουν αναλάβει τα κράτη μέλη

Στο κείμενο που ακολουθεί συνοψίζονται οι πληροφορίες για τα εκάστοτε κράτη μέλη που τις κοινοποίησαν.

Βέλγιο

Κατά την εξεταζόμενη χρονική περίοδο πραγματοποιήθηκαν πολλές έρευνες και μελέτες. Στο επίκεντρό τους ήταν ιδίως :

- Η συνέχιση των μακροπρόθεσμων ερευνών και ιδίως των ενεργειών δακτυλίωσης, αλλά και της χειμερινής εκστρατείας καταμέτρησης των υδρόβιων πτηνών.
- Κατά την εξεταζόμενη χρονική περίοδο έγινε η ετήσια απογραφή των πληθυσμών των αποδημητικών, των φωλεοποιητικών και/ή των διαχειμαζόντων πτηνών.
- Για τους βιότοπους του είδους *Crex crex* τέθηκε σε εφαρμογή το σχετικό πρόγραμμα LIFE-Φύση που αφορούσε τις ανάγκες και τα μέσα διαχείρισής του.

Γερμανία

Πολυάριθμες πρωτοβουλίες έρευνας και διαφύλαξης τέθηκαν σε εφαρμογή ή εγκαινιάστηκαν κατά την εξεταζόμενη χρονική περίοδο:

- Εκπόνηση μελετών για το είδος *Ciconia ciconia*, με τηλεμετρικές μεθόδους (δορυφορικά).
- Παρακολούθηση των φωλεοποιητικών πληθυσμών των πτηνών στη θαλάσσια περιοχή του Wattenmeer.
- Διασπορά, αριθμός και αποδημία των θαλάσσιων και υδρόβιων πτηνών στις παραθαλάσσιες περιοχές της βόρειας θάλασσας.
- Παρακολούθηση των τάσεων εξέλιξης των πληθυσμών των αποδημητικών πτηνών.
- Κατάρτιση του προγράμματος διατήρησης των πληθυσμών του *Ciconia ciconia* στην Ανατολική Ευρώπη.

¹³ Το ταμείο LIFE-Φύση αποτελεί το χρηματοδοτικό μέσο από το οποίο υποστηρίζεται η πολιτική διαφύλαξης του φυσικού περιβάλλοντος της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Δημιουργία ενός συστήματος παρακολούθησης του ζωικού πληθυσμού χρησιμοποιώντας ως υπόδειγμα τα πτηνά.
- Αξιολόγηση της συμβολής των εθνικών και διεθνών σχεδίων για την διατήρηση των ιδιαίτερα απειλούμενων ειδών στις περιοχές των εντατικών μεθόδων γεωργίας στη Γερμανία, επίμαχα ζητήματα και πιθανές λύσεις
- Συνολική ανάλυση των απειλούμενων αποδημητικών ζωικών ειδών με στόχο τη δημιουργία παγκόσμιου μητρώου στοιχείων
- Ενημέρωση του ερυθρού πίνακα φωλεοποιητικών πτηνών στην Γερμανία
- Παρακολούθηση 100 ειδών "καίριας σημασίας/φωτεινών υποδειγμάτων" στο πλαίσιο συστήματος αξιολόγησης των αποτελεσμάτων που έχουν τα προγράμματα διατήρησης του φυσικού περιβάλλοντος
- Αξιολόγηση των νέων οικοσυστημάτων ("Neozoen") με βάση τα κριτήρια διατήρησης του φυσικού περιβάλλοντος.

Ελλάδα

Κατά την εξεταζόμενη χρονική περίοδο πραγματοποιήθηκαν πολλές έρευνες και μελέτες για τα πτηνά και/ή τους βιότοπούς τους. Κύριο τους αντικείμενο ήταν ιδίως :

- Η συνέχιση των μακροπρόθεσμων ερευνών (μεταξύ άλλων της δακτυλίωσης και της χειμερινής εκστρατείας καταμέτρησης των υδρόβιων πτηνών).
- Η διεξαγωγή ειδικής εκστρατείας δακτυλίωσης (στη νήσο της Λέσβου, στην νήσο των Αντικυθήρων για τους πληθυσμούς των limicoles στο Δέλτα του Έβρου και για τους νεοσσούς των ειδών *Larus audouinii* και *Phalacrocorax pygmaeus*)
- Η εκπόνηση επιστημονικών μελετών για την οικολογία και τη διαφύλαξη των απειλούμενων ειδών, όπως για παράδειγμα των ειδών *Pelecanus crispus* και *P. onocrotalus*, *Falco eleonora*, *Puffinus yelkouan*, *Calonectris diomedea*.
- Η διεξαγωγή πολλών ερευνών στο πλαίσιο της εκπόνησης διδακτορικών διατριβών, μεταξύ άλλων για τη γεωγραφική διακύμανση του πληθυσμού του *P. pyrrhocorax*, την ανάλυση της παρουσίας καταλοίπων φυτοφαρμάκων στον *Phalacrocorax carbo*, τη γενετική διακύμανση του είδους *Fringilla coelebs*, τη μελέτη του ADN της *Ficedula semitorquata*, την εκπόνηση μελετών για τον *Aquila chrysaetos* στο προστατευόμενο φυσικό δρυμό της Δαδιάς.

Ισπανία

Στο χρονικό διάστημα μεταξύ 1996 και 1998 εκπονήθηκαν πολλές μελέτες και εφαρμόστηκαν έμπρακτα βήματα παρακολούθησης του πληθυσμού των πτηνών στην Ισπανία και μάλιστα τόσο στο επίπεδο της γενικής διεύθυνσης διατήρησης της φύσης, όσο και στο επίπεδο των αυτόνομων περιφερειακών οργάνων ή ορισμένων Ζωνών Ειδικής Προστασίας:

- Οι κυριότερες δραστηριότητες που τέθηκαν σε εφαρμογή στο επίπεδο της γενικής διεύθυνσης ήταν: η διαχείριση και συλλογή των δεδομένων της δακτυλίωσης, η συγκρότηση του προγράμματος διαφύλαξης του *Gypaetus barbatus*, η απογραφή των

φωλεοποιητικών πληθυσμών της *Aquila adalberti*, η ετήσια απογραφή των υδρόβιων πτηνών και ο άτλαντας των φωλεοποιητικών πτηνών της Ισπανίας.

- Στο επίπεδο των αυτόνομων περιφερειών, έγιναν πολυάριθμες μελέτες οι οποίες αφορούσαν πολυσχιδείς πτυχές της βιολογικής διαφύλαξης των απειλούμενων ειδών, διαχείρισης των βιοτόπων τους και παρακολούθησης των πληθυσμών.

Γαλλία

Οι δράσεις που τέθηκαν σε εφαρμογή αφορούσαν ιδίως:

- Τα προγράμματα διαφύλαξης ή διάσωσης των απειλούμενων πτηνών με την υποστήριξη του ταμείου LIFE (*Aegypius monachus*, *Falco naumanni*, *Oxyura leucocephala*, *Gypaetus barbatus*)
- Την καταμέτρηση και έμπρακτη παρακολούθηση με τις μεθόδους της δακτυλίωσης, της σήμανσης και της επαναιχμαλώτησης των φωλεοποιητικών πληθυσμών των θαλάσσιων πτηνών (*Calonectris diomedea*, *Puffinus puffinus*, *Puffinus yelkouan*, *Hydrobates pelagicus*, *Morus bassanus*), πολυάριθμων ημερήσιων αρπακτικών, του *Phoenicopiterus ruber*, κλπ.....
- Τη χειμερινή καταμέτρηση του *Phalacrocorax carbo*.
- Την εποπτεία και την καταμέτρηση των φωλεοποιητικών πληθυσμών των ardéidea (*Botaurus stellaris*, *Ixobrychus minutus*, *Nycticorax nycticorax*, *Ardeola ralloides*, *Bubulcus ibis*, *Egretta garzetta*).
- Τη σήμανση και δακτυλίωση των δενδρόβιων γερανών στην περιοχή της Camargue.
- Την καταμέτρηση του φωλεοποιητικού πληθυσμού της *Ciconia nigra* και της *Ciconia ciconia*, καθώς και η σήμανση, η παρακολούθηση του πληθυσμού και των μετακινήσεων των πελαργών στην Γαλλία.
- Την πραγματοποίηση μελετών για την εγκατάσταση, τη διασπορά και την επιβίωση ενός εισαγόμενου είδους (*Threskiornis aethiopicus*).
- Την απογραφή του πληθυσμού των διαχειμαζόντων anatidae και των καλοβατικών πτηνών. Για το είδος anatidae έχει επίσης τεθεί σε εφαρμογή μέθοδος ανάλυσης της χρονολογικής σειράς αναπαραγωγής..
- Για διάφορα είδη ορνιθόμορφων πτηνών (Gallinacae) (*Alectoris graeca*, *Perdix perdix pyrenaica*) και Tetraonidae (*Tetrao urogallus*, *Tetrao tetrix*, *Bonasa bonasia* και *Lagopus mutus*) έχουν τεθεί σε εφαρμογή προγράμματα δράσης, που στοχεύουν στη διαίωνιση και διατήρηση του συγκεκριμένου πληθυσμού. Στο πλαίσιο αυτών των προγραμμάτων δράσης εγκαινιάστηκε από το 1998 η διεξαγωγή σχετικής έρευνας για τις απολήψεις. Τα φυλλάδια καταγραφής των απολήψεων έγιναν υποχρεωτικά από την ημερομηνία εκείνη και μετά.
- Την διεξαγωγή της εθνικής έρευνας σχετικά με τις απολήψεις για τα περισσότερα χερσαία αποδημητικά είδη, κατά τη διάρκεια της κυνηγητικής περιόδου 1998-1999.
- Την καταμέτρηση και παρακολούθηση με την τοποθέτηση των χαρακτηριστικών σημάτων, των αναπαραγωγικών πληθυσμών της *Scolopax rusticola*.

- Παρακολούθηση των τάσεων δημογραφικής εξέλιξης των θηρεύσιμων ειδών των *Alaudidéaes*, *Colombidéaes* και *Turdidés* στη Γαλλία.
- Τα εθνικά προγράμματα παρακολούθησης των κοινών ειδών πτηνών, που παρέχουν τη δυνατότητα συλλογής ποικιλόμορφων δεικτών για το πλήθος κυρίως των πολλών σπουργιτιών.
- Την εθνική απογραφή του φωλεοποιητικού αριθμού των *limicoles* και των *laridae*.
- Την εκπόνηση μελετών σχετικά με τις μετακινήσεις και τη χωροταξική και διαχρονική δυναμική των *limicolae* και των *laridae* (*Himantopus himantopus*, *Larus melanocephalus*, *Larus ridibundus*, *Larus genei*, *Larus michaellis*).
- Την εκπόνηση μελετών για την κατάσταση του πληθυσμού και τη μετακίνηση των απειλούμενων ειδών (μεταξύ άλλων *Platalea leucorodia*, *Gypaetus barbatus*, *Gyps fulvus*, *Aegypius monachus*, *Circus gallicus*, *Hieraaetus pennatus*, *H. fasciatus*, *Pandion haliaetus*, *Falco naumanni*, *Crex crex*, *Tetrax tetrax*, *Larus audouinii*, *Sterna dougalli*, *Lanius minor*).
- Τα προγράμματα επανεισαγωγής και ενίσχυσης του αριθμού του πληθυσμού των αρπακτικών και ιδίως των γυπών (*Gypaetus barbatus*, *Gyps fulvus*, *Aegypius monachus* et *Neophron percnopterus*).
- Την καταμέτρηση, συμπεριλαμβανομένων των μετακινήσεων μετά το ζευγάρισμα, την παρακολούθηση και την επίβλεψη των φωλεοποιητικών πληθυσμών για πολυάριθμα είδη αρπακτικών.

Ιρλανδία

Κατά τη χρονική περίοδο 1996-1998 τέθηκαν σε εφαρμογή ορισμένα ειδικότερα μέτρα στη Δημοκρατία της Ιρλανδίας. Τα μέτρα αυτά αφορούσαν :

- τις περιπτώσεις διατήρησης των Ροδογλάρων και ιδίως του Ροδογλάρου Dougall (*Sterna dougalli*) ο αριθμός των οποίων που υπάρχει στην Ιρλανδία (687 ζευγάρια το 1996· 650 το 1997 και 658 το 1998) έχει διεθνή σημασία
- την κατάρτιση ενός κατεπείγοντος προγράμματος διάσωσης της Ορτυγομάνας (*Crex crex*)
- τον έλεγχο των παραγόντων παρενόχλησης, αλλά και τη βελτίωση των βοσκοτόπων ενδιαίτησης για την Ασπρομετωπόχην φυλής Γροιλανδίας (*Anser albifrons flavirostris*). Τα μέτρα αυτά, παράλληλα με τον καθορισμό της ΖΕΠ στην κομητεία του Wexford και τα μέτρα διατήρησης σε ισχύ της απαγόρευσης του κυνηγιού είχαν ως αποτέλεσμα την αύξηση του πληθυσμού του είδους αυτού
- Τη Γκριζοπέρδικα (*Perdix perdix*) της οποίας εξακολουθούν να υπάρχουν μόνο δύο βιώσιμοι πυρήνες στην Ιρλανδία και η οποία αποτέλεσε το αντικείμενο ερευνών που επιδοτήθηκαν από το κράτος. Βασισόμενη στη μελέτη αυτή διαμορφώθηκε η εθνική στρατηγική διατήρησης.
- Έγιναν πολλές άλλες έρευνες. Αυτές συμπεριέλαβαν εκτός από τα μακροπρόθεσμα προγράμματα ερευνών (π.χ. τη δακτυλίωση των πτηνών και τις χειμερινές εκστρατείες καταμέτρησης των υδρόβιων πτηνών), την απογραφή των αποικιών των θαλάσσιων

πτηνών, τα προγράμματα παρακολούθησης των αναπαραγωγικών πληθυσμών για πολλά είδη πτηνών το καθεστώς διατήρησης των οποίων είναι δυσμενές, τα οποία απαριθμούνται ή έχουν ενταχθεί στο παράρτημα I της οδηγίας 79/409/ΕΟΚ.

Ιταλία

Οι δραστηριότητες που τέθηκαν σε εφαρμογή στην Ιταλία στο προαναφερόμενο πλαίσιο είχαν ως αντικείμενό τους μεταξύ άλλων:

- τη σύνταξη του προγράμματος διαχείρισης για ορισμένα ιδιαίτερα απειλούμενα είδη τα οποία είναι ενταγμένα στο παράρτημα I της οδηγίας 79/409/ΕΟΚ, ήτοι: *Porphyrio porphyrio*, *Numenius tenuirostris* και *Larus audouinii*
- την κατάρτιση ποικιλόμορφων προγραμμάτων μακροπρόθεσμης παρακολούθησης, όπως η χειμερινή καταμέτρηση των υδρόβιων πτηνών και η παρακολούθηση των μετακινήσεων ιδίως στο πλαίσιο του προγράμματος για τις « Μικρές Νήσους ».
- Την εκπόνηση γενετικής ανάλυσης για τις πέρδικες του είδους *Alectoris*.

Λουξεμβούργο

Οι ορνιθολογικές έρευνες οι οποίες διεξάγονται στο Λουξεμβούργο τίθενται σε εφαρμογή σε εθελοντική βάση και σχετίζονται κατά κύριο λόγο με τις εργασίες της Εθνικής Ένωσης Ορνιθολογικής Προστασίας. Αντικείμενο των κυριότερων επιστημονικών δραστηριοτήτων ήταν:

- Οι ενέργειες δακτυλίωσης και αποσπασματικής απογραφής των ιθαγενών και αποδημητικών πτηνών
- Η δημοσίευση φυλλαδίων επιστημονικού περιεχομένου και η διάδοσή τους στο κοινό
- Η εκπόνηση ποικιλόμορφων προγραμμάτων παρακολούθησης και διαχείρισης των περιοχών φυσικής προστασίας και των βιότοπων, με απώτερο στόχο ιδίως την ενίσχυση του πληθυσμού των απειλούμενων πτηνών: των Traquet tarier, Perdrix grise, Pics, Gélinothe des bois και Cigogne noire

Στο τέλος της εξεταζόμενης χρονικής περιόδου, ιδρύθηκε η Centrale Ornithologique du Luxembourg (COL) (Ιανουάριος 1998). Η αποστολή με την οποία προβλέπεται να επιφορτιστεί συνίσταται στη διαχείριση των ορνιθολογικών στοιχείων, την ενημέρωση του ερυθρού καταλόγου της Λουξεμβουργιανής ορνιθοπανίδας, τη διοργάνωση των εργασιών απογραφής και την καταγραφή των παρατηρήσεων σε επιτόπια βάση, τη διοργάνωση της συνεργασίας με τα διάφορα διοικητικά όργανα του Λουξεμβούργου που είναι επιφορτισμένα με το έργο της διαφύλαξης της φύσης. Αποστολή της είναι μεταξύ άλλων να διευκρινίσει επακριβώς τα προγράμματα διαφύλαξης των επαπειλούμενων ειδών και να αναλάβει την ευθύνη των σχέσεων με τους ξένους και υπερεθνικούς οργανισμούς σε συνάρτηση με τα ζητήματα αυτά.

Κάτω Χώρες

Σε διάφορα προγράμματα που σχετίζονται με την προστασία και τη διαχείριση των πτηνών χορηγήθηκε στήριξη χρηματοδοτικής και άλλης μορφής και ιδίως :

- Για την εκπόνηση μελετών αναφορικά με την επίδραση που έχει η απορρόφηση τοξικών ουσιών για την επιτυχία της αναπαραγωγής των ιχθυοβόρων ειδών
- Για τα προγράμματα παρακολούθησης του πληθυσμού των αναπαραγωγίμων και αποδομητικών ειδών στις Κάτω Χώρες
- Για την διεξαγωγή των προγραμμάτων δακτυλίωσης των πτηνών
- Για την διεξαγωγή της απογραφής του πληθυσμού των πτηνών εντός των ορίων των ΖΕΠ που έχουν ήδη καθοριστεί και που απομένει ακόμη να προσδιοριστούν.

Φινλανδία

- Το Υπουργείο Περιβάλλοντος συγκρότησε ομάδα εργασίας αποστολή της οποίας είναι η κατάρτιση του καταλόγου των απειλούμενων ειδών στην Φινλανδία, ο προσδιορισμός των ειδών εκείνων που έχουν πρωταρχική σημασία και ο προσδιορισμός επίσης εκείνων των ειδών για τα οποία η Φινλανδία έχει ιδιαίτερη ευθύνη. Προβλέπεται επίσης να καταβληθεί μέριμνα για την προσωρινή παρακολούθηση της πορείας εξέλιξης των εν λόγω ειδών και των φυσικών οικοτόπων στους οποίους είναι εγκατεστημένα.
- Στις ζώνες που έχουν σημασία για τη διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος έγιναν οι σχετικές εργασίες απογραφής.
- Κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης χρονικής περιόδου συνεχίστηκε η εφαρμογή προγραμμάτων παρακολούθησης και καταμέτρησης και ιδίως της καταμέτρησης που γίνεται σε ετήσια βάση με σημείο αναφοράς την εγκάρσια τομή, καθώς και οι πρωτοβουλίες παρακολούθησης μέσω της δακτυλίωσης και τα εθνικά μέτρα παρακολούθησης για διάφορα είδη (*Aquila chrysaetos*, *Pandion haliaetus*, *Dendrocopos leucotos*, ...).
- Δημοσιεύτηκε το 1998 ο Άτλαντας για τα φωλεοποιητικά πτηνά¹⁴ στον οποίο παρατίθενται τα αποτελέσματα της έρευνας που είχε γίνει κατά τη χρονική περίοδο από το 1974 έως το 1979 και από το 1986 έως το 1989.
- Εκπονήθηκαν μελέτες για τον αντίκτυπο που έχουν το κυνήγι και οι δραστηριότητες των αρπακτικών για διάφορα είδη *tetraonidae*.
- Έγινε ανάλυση των μεθόδων για να αποτρέπονται οι ζημιές που μπορεί να προκληθούν στις καλλιέργειες και στις ιχθυοκαλλιέργειες από ορισμένα είδη πτηνών (*anseriformes*, *cormorans*).
- Καταρτίστηκε μελέτη για τις επιπτώσεις που έχει η χημική μόλυνση για τα πτηνά και το περιβάλλον.
- Τέθηκαν σε εφαρμογή προγράμματα παρακολούθησης και καταμέτρησης των αποικιών του Μεγάλου Κορμοράνου (*Phalacrocorax carbo*).

¹⁴ Väisänen, R.A. P. Koskimies & E. Lamni. 1998 Muuttuva pesimälinusto. Οτάβα, Ελσίνκι.

Ηνωμένο Βασίλειο

Η JNCC (Joint Nature Conservation Committee) (Κοινή Επιτροπή Διατήρησης της Φύσης) και οι τρεις περιφερειακοί οργανισμοί συνέχισαν την εφαρμογή των ερευνητικών τους προγραμμάτων για τη διατήρηση και διαχείριση του πληθυσμού των πτηνών.

- Στα προγράμματα αυτά συμπεριλαμβάνεται η μακροπρόθεσμη παρακολούθηση του πληθυσμού των πτηνών (τα προγράμματα αυτά περιλαμβάνουν ιδίως την απογραφή των κοινών πτηνών (Common Bird Census) και την προέκτασή της την έρευνα για τα φωλεοποιητικά πτηνά (Breeding Bird Survey), τη συνοπτική έρευνα για τα πουλιά των υγρότοπων (Wetland Bird Surveys) που καλύπτουν δίκτυο περίπου 1.500 τοποθεσιών, τη χειμερινή καταμέτρηση των υδρόβιων πτηνών, το πρόγραμμα παρακολούθησης των θαλάσσιων πτηνών (Seabird Monitoring Programme), την παρακολούθηση των σπάνιων φωλεοποιητικών πτηνών (Rare Breeding Birds Panel), τη δακτυλίωση των πτηνών, κλπ.).
- Το 1998, δημοσιεύθηκε από την κοινοπραξία των ορνιθολογικών οργανώσεων του Ηνωμένου Βασιλείου το βασικό σύγγραμμα αναφοράς στο οποίο μνημονεύονται οι καλύτερες μέθοδοι για να παρακολουθείται μεγάλος αριθμός από τα είδη των πτηνών ¹⁵.
- Πραγματοποιήθηκαν βιολογικές έρευνες για τη διατήρηση των πτηνών και ιδίως για τις επιπτώσεις που έχει η αρπακτική συμπεριφορά των ιχθυοβόρων και των αρπακτικών πτηνών.
- Ένα άλλο σημαντικό πεδίο ερευνών στο χώρο των επιστημών διατήρησης των πτηνών αποτέλεσε η χρήση ενός συστήματος ταχύρυθμου συναγερμού το οποίο βασίζεται στην τάση που έχει παρατηρηθεί για τους φωλεοποιητικούς πληθυσμούς των πτηνών. Με το σύστημα αυτό παρέχεται η δυνατότητα, μέσω της ανάλυσης των τάσεων οι οποίες συλλέγονται από διάφορα συστήματα μακροπρόθεσμης παρακολούθησης, να εντοπίζονται εκείνα τα είδη στα οποία είναι αναγκαίο να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή για τους σκοπούς της διατήρησής τους.
- Στις αρχές του 1998 εγκαινιάστηκε η εφαρμογή ενός προγράμματος, το οποίο συντονίζεται στο επίπεδο του Ηνωμένου Βασιλείου, και το οποίο συνίσταται στην τυποποιημένη παρακολούθηση των τόπων που έχουν σημασία για τη διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος..
- Επίσης, τέθηκε σε εφαρμογή μεγάλος αριθμός άλλων ιδιαίτερων ερευνών με αντικείμενο την οικολογία, τη δυναμική εξέλιξης των πληθυσμών, και έγιναν επίσης αναλύσεις οι οποίες αφιερώνονται στις ανάγκες συντήρησης των ειδών.

5.4 Εισαγωγή ειδών πτηνών που δεν ζουν εκ φύσεως σε άγρια κατάσταση στο ευρωπαϊκό έδαφος των κρατών μελών

Στο κείμενο που ακολουθεί συνοψίζονται οι πληροφορίες για εκείνα τα κράτη μέλη που τις κοινοποίησαν.

¹⁵ Gilbert G., Gibbons D.W. & J. Evans. 1998. Bird monitoring methods. RSBP, BTO, WWT, JNCC, ITE & the Seabird Group. 464 σελίδες.

Γερμανία

Στο χρονικό διάστημα ανάμεσα στο 1996 έως και το 1998 δεν υπήρξε καμία περίπτωση εκούσιας εισαγωγής μη ιθαγενών ειδών πτηνών στη Γερμανία.

Ελλάδα

Στο χρονικό διάστημα από το 1996 έως και το 1998 δεν έγινε καμία εισαγωγή εξωτικού είδους στην Ελλάδα.

Ισπανία

Για κυνηγητικούς σκοπούς πραγματοποιήθηκε η εισαγωγή πολυάριθμων ειδών. Πρόκειται συγκεκριμένα για τα είδη *Phasianus colchicus* και *Coturnix japonica* σε πολλές περιφέρειες της Ισπανίας, αλλά επίσης και για τα είδη *Francolinus francolinus*, *Lophortyx californica* και *Colinus virginianus* η εισαγωγή των οποίων έγινε στις Βαλεαρίδες.

Εξάλλου, το νοτιοαμερικανικό είδος παπαγάλου *Myopsitta monachus* εγκαταστάθηκε τυχαία, χωρίς εκούσια πρόθεση εισαγωγής του. Το είδος αυτό φαίνεται ότι προκαλεί προβλήματα ιδίως στην Καταλωνία, όπου εκπονήθηκε σχετική μελέτη για τη διασπορά και επέκτασή της, το 1998.

Ιρλανδία

Κατά το χρονικό διάστημα μεταξύ 1995 και 1998 έγιναν σχετικές έρευνες για την παρακολούθηση των πληθυσμών του εισαγόμενου είδους *Oxyura jamaicensis*. Οι έρευνες αυτές οδήγησαν στο συμπέρασμα ότι έχει αυξηθεί η ζώνη διασποράς καθώς και ο πληθυσμός του προαναφερόμενου είδους στην Ιρλανδία. Τα είδη *Anser anser* και *Branta canadensis* απαντώνται σε άγρια κατάσταση στη φύση κατά την περίοδο της αποδήμησης και της διαχείμασης στην Ιρλανδία. Τα δύο αυτά είδη χηνών έχουν επίσης εισαχθεί στο περιβάλλον ως φωλεοποιητικά είδη και οι πληθυσμοί που έχουν ενταχθεί στα ιθαγενή είδη θα μπορούσαν να προκαλέσουν συγκεκριμένα προβλήματα (διαμάχες με τη γεωργία και με άλλα ιθαγενή είδη) εάν συνεχιστεί η επέκτασή τους. Όπως προέκυψε από την απογραφή των φωλεοποιητικών πληθυσμών, η οποία πραγματοποιήθηκε το 1994, υπάρχουν 977 *Anser anser* και 538 *Branta canadensis*. Ο πληθυσμός του τελευταίου αυτού είδους υπερδιπλασιάστηκε από την εποχή της προηγούμενης καταμέτρησής του, το 1969.

Ιταλία

Κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης χρονικής περιόδου δεν υπήρξε εισαγωγή κανενός νέου είδους στην Ιταλία. Τα διάφορα είδη που έχουν εισαχθεί, με εκούσια πρόθεση ή όχι, διατηρούν στη χερσόνησο αναπαραγωγικούς πληθυσμούς που εμφανίζουν σημαντικές διακυμάνσεις. Η *Egretta gularis* χαρακτηρίζεται από την πρόσφατη φωλεοποίηση. Ο *Threskiornis aethiopicus* έχει ενταχθεί στο φυσικό περιβάλλον σε τοπικό επίπεδο. Ο *Cygnus olor* έχει ενταχθεί στο φυσικό περιβάλλον. Στην περίπτωση της *Branta canadensis*, εμφανίζονται ορισμένες περιπτώσεις αναπαραγωγής. Για την *Callipepla californica* παρατηρούνται προσπάθειες εξοικείωσής της με το περιβάλλον. Ο *Colinus virginianus* έχει ενταχθεί στο φυσικό περιβάλλον της Βόρειας Ιταλίας. Ο *Alectoris chukar* έχει ενταχθεί στο τοπικό φυσικό περιβάλλον. Ο *Francolinus francolinus* έχει σχηματίσει μόνο έναν πυρήνα. Παρομοίως ο *Francolinus erckelii* έχει σχηματίσει μόνο έναν πυρήνα. Ο *Phasianus colchicus* έχει ενταχθεί στο φυσικό περιβάλλον. Ο *Psittacus krameri* έχει ενταχθεί στο τοπικό φυσικό περιβάλλον. Η *Myiopsitta monachus* έχει ενταχθεί στο τοπικό φυσικό περιβάλλον. Ο *Paradoxornis alphonisianus* έχει σχηματίσει μόνο έναν πυρήνα. Για την *Estrilda astrild* παρατηρείται το φαινόμενο της

περιστασιακής αναπαραγωγής. Όσον αφορά την *Amandava amandava* έχει ενταχθεί στο τοπικό φυσικό περιβάλλον. Στην περίπτωση *Acridotheres tristis* έχει παρατηρηθεί το φαινόμενο της αναπαραγωγής, ορισμένες φορές.

Λουξεμβούργο

Δεν έχει γίνει καμία εκούσια εισαγωγή κάποιου εξωτικού είδους στο Λουξεμβούργο. Επισημαίνεται ότι έχουν διαφύγει από την καταγραφή ορισμένα εξωτικά anatidae.

Φινλανδία

Δεν έχει γίνει καμία εκούσια εισαγωγή κάποιου εξωτικού είδους στη Φινλανδία κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης χρονικής περιόδου.

Ηνωμένο Βασίλειο

Κατά τη διάρκεια της χρονικής αυτής περιόδου δεν έγινε καμία εκούσια εισαγωγή κάποιου εξωτικού είδους στο Ηνωμένο Βασίλειο.

Τα προβλήματα της ακούσιας εισαγωγής ειδών και των κινδύνων που συνεπάγεται η ανάπτυξη του πληθυσμού των εισαγόμενων ειδών έχουν συζητηθεί ευρύτατα. Για να επέλθουν οι κατάλληλες νομοθετικές τροποποιήσεις και για να ασκείται καλύτερα ο έλεγχος ούτως ώστε να αποτρέπεται η απότομη εισαγωγή ειδών, διατυπώθηκαν οι αντίστοιχες συστάσεις.

Η Rare Breeding Birds Panel (Επιτροπή για τα Σπάνια Φωλεοποιητικά Πτηνά) αποφάσισε στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων που αναπτύσσει για τη συγκέντρωση πληροφοριών για τα σπάνια φωλεοποιητικά είδη να συγκεντρώσει παράλληλα και τα δεδομένα για τη φωλεοποίηση των εισαγόμενων ειδών (αποκλειομένων των ειδών που έχουν ήδη εγκατασταθεί μόνιμα).

Στο πλαίσιο των εκστρατειών χειμερινής καταμέτρησης των υδρόβιων πτηνών, τα εισαγόμενα είδη που δεν έχουν εγκατασταθεί παρακολουθούνται τακτικά. Όπως παρατηρείται, σημειώνεται αύξηση του αριθμού των εν λόγω ειδών αλλά και του συνολικού αριθμού των μεμονωμένων πτηνών πράγμα που αποτελεί πρόβλημα. Αλλά και τα είδη που έχουν ήδη εγκατασταθεί όπως η *Branta canadensis* ή *Oxyura jamaicensis* εμφανίζουν επίσης από την πλευρά τους αυξητικές τάσεις.

Κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης χρονικής περιόδου, η κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου έδωσε ιδιάζουσα προσοχή στις πρωτοβουλίες που είναι απαραίτητες για τη μείωση των σοβαρών απειλών που διαγράφονται για την επιβίωση των πληθυσμών της *Oxyura leucocephala* (ιθαγενούς είδους) και της *Oxyura jamaicensis* (εισαγόμενου είδους) λόγω των διασταυρώσεων. Με βάση τα πορίσματα των ερευνών που έγιναν κατά τη διάρκεια της προηγούμενης χρονικής περιόδου και ιδίως αναφορικά με τη σκοπιμότητα του ελέγχου των πληθυσμών της *Oxyura jamaicensis* και τις μεθόδους για την επίτευξη του ελέγχου αυτού διατυπώθηκε η σύσταση να επεκταθούν οι μελέτες ώστε να αναχθούν τα πορίσματα σε μεγαλύτερη κλίμακα. Για το σκοπό αυτό συστάθηκε η ομάδα εργασίας «*Oxyura leucocephala* (Κεφαλούδι)», το 1998. Η εν λόγω ομάδα εργασίας υπέβαλε τις συστάσεις της τον Οκτώβριο του 1998 και η αντίστοιχη πιλοτική δοκιμή εγκαινιάστηκε τον Ιανουάριο του 1999. Κύριος στόχος της είναι να δοκιμαστεί η δυνατότητα εξάλειψης μέσα σε μία δεκαετία των πληθυσμών της *Oxyura jamaicensis* στη Μεγάλη Βρετανία και να αξιολογηθεί το κόστος που συνεπάγεται η προσπάθεια αυτή.